

žir

GLASILO ŽUPE PREČISTOG SRCA MARIJINA - GOSPE FATIMSKE - GOD 2019. BROJ 4

SADRŽAJ:

Riječ urednika	3
UVODNIK	
Uvodna riječ - don Ante Žderić	4
AKTUALNOSTI	
Slobodan u istini - Jelena Milovac	6
Dragi don Toni	
- don Ante Žderić	9
Pastoralni posjet	
- Mirjana Gambiroža	10
Posjeta Sveta tri kralja	13
Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji	14
DUHOVNOST	
Ja i moj prijatelj Isus	
- iz srca pravopričesnika	19
Bijahu jedno srce i jedna duša	
- don Danko Kovačević	20
Uzet ću čašu spasenja i zazvati ime	
Gospodnje - Mirjana Gambiroža	22
Ordo Franciscanus Secularis	
- Maja Duspara	25
Kraljica apostola - Marica Erceg	27
Tvoj ples sa zvijezdama	
- don Danko Kovačević	30
Gospa Kazanska	33
PUTEŠESTIJE	
Za križem do Svetog Križa	
- Lidija Topić	35
Hodočašće na otok Pašman	
i Vransko jezero - Lidija Topić	38
IN MEMORIAM	
Voljenom župniku don Pavlu!	44
Fotoreportaža	46
VESELE STRANICE	50

GLASILO ŽUPE

PREČISTOG SRCA MARIJINA - GOSPE FATIMSKE
GOD 2019. BROJ 4

NAKLADNIK

Župni ured Župe PSM - Gospe Fatimske
Škrape 8; 21000 Split, Tel.: 021 536 833

UREDНИCA

Maja Duspara

UREDNIČKO VIJEĆE

Maja Duspara, don Ante Žderić, don Danko Kovačević

GLASILO IZLAZI JEDNOM GODIŠNJE

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK

Dalmacija papir - Split

REDOVNE AKTIVNOSTI U ŽUPI

Nedjeljom i blagdanom,
svete mise 8:00, 9:00, 10:30, 19:00;
Radnim danom i subotom,
svete mise u 7:00 i 19:00;
Četvrtkom, klanjanje poslije večernje
svete mise;
Molitva krunice svakog dana u 18:30;
Ministrantski susreti, probe zborova i
vjerouauk održavaju se po redovitom
rasporedru.

RIJEČ UREDNIKA

Ove godine 4.travnja, navršilo se 100 godina od preminuća jednog od fatimskih vidioca Francisco Marta. Povodom te obljetnice, župnik iz svetišta u Fatimi uputio je poziv svim župama i svetištima svijeta na ujedinjenu molitvu za mir u svijetu, za obraćenje grešnika, kao naknadu bezgrešnim srcima Isusa i Marije, obraćenje Rusije i za duše u čistilištu pod nazivom Mater Fatima. Naslovnicom 4. broja našeg župnog lista na kojoj se nalazi blaženi Francisco sa svojom sestrom Jacintom i mi kao Župa Gospe Fatimske obilježavamo ovu veliku obljetnicu. Njome, kao vidljivim spomenom na žrtvu koju su blaženici podnosili, podsjećamo na potrebu molitve za mir u svijetu.

U ovom broju našeg lista, uz tekstove naših svećenika i župljana, imamo i tekstove naših najmlađih župljana i njihov pogled na vjeru koji izazivaju veliku radost čitatelju.

Zahvaljujem svima koji su na bilo koji način doprinijeli pripremi novog broja Žira, bilo pisanim riječu, idejom ili slikom.

Dan prije svoje smrti Francisco mi je rekao:

- Vidi veoma mi je loše. Još malo pa ću poći u nebo!

- Onda gledaj da gore ne zaboraviš moliti za grešnike, za Svetog Oca, za mene i za Jacintu.

- Da! Molit ću se. No moli radije Jacintu, jer se bojim kako ću, dok budem gledao Gospodina, zaboraviti na to. Rado bih volio najprvo Njega utješiti.“

Ulomak u „Sjećanja sestre Lucije“

Maja Duspara, urednik

UVODNA RIJEČ

Dragi čitatelji - župljani, vjernici, prijatelji! U rukama držite novi broj našeg župnog glasila "Žir" za 2019. godinu. Radost nam je podijeliti s vama pisanu riječ - vijesti iz života naše župe, iskustva, promišljanja, dojmova...

Od prošlog broja "Žira" prošlo je oko godinu dana. U tom je vremenu naša župna zajednica proživjela nova iskustva koja su, svako na svoj način, obilježila i, nadamo se, obogatila naše živote. Na prvo mjesto stavljamo dva ključna događaja koja su obilježila ovo razdoblje: smrt našeg župnika don Pavla Piplice i dolazak na službu u župu novog vikara don Danka Kovačevića. Uz mnoštvo drugih, ova su dva događaja obilježila vrijeme koje je iza nas.

Iako se oko dvije godine borio, naš je župnik don Pavao Piplica na kraju ipak podlegao teškoj bolesti, s kojom se hrabro nosio do zadnjeg trenutka. Tog ranog jutra 19. rujna 2018. vjerni je radnik u Vinogradu Gospodnjem don Pavao svoju dušu predao Stvoritelju, vratio se u Dom

Očev. Iako smo bili postojani u molitvama za njegovo zdravlje, bili smo svjesni tijeka njegove bolesti, koja je zadnjih mjeseci njegovog života došla u terminalnu fazu. Splitska je bolnica "Križine" bila njegov dom u to vrijeme. Iako nije bila neočekivana, vijest o don Pavlovoj smrti sve nas je ipak ostavila osupnutima. Ostali smo bez čovjeka čiji je identitet bio služiti ljudima u svećeničkom zvanju, biti njihov pastir, njihov župnik. Zvuk zvona objavio je vjernom puku vijest da je Nebo bogatije za još jednog molitelja pred Božjim licem. Sprovod u župnikovom rodnom Dobrinču nekoliko dana kasnije, bio je dostojan svećenika, kršćanina i domoljuba. Mnoštvo naših župljana, kao i vjernika iz drugih župa u kojima je djelovao, došlo je ispratiti svog pastira. Njegovo bolešću izmučeno tijelo našlo je smiraj na mjestu na kojem počivaju njegovi najbliži preminuli, gdje će prebivati do slavne zore nezalazećeg Dana Kristovog. Nakon nekoliko dana i u našoj smo župi slavili misnu žrtvu za

dušu don Pavla Piplice. Zauvijek ostaje u našim mislima, molitvama i sjećanjima.

Krajem kolovoza 2018. u našoj je župi, dekretom splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića, došlo do personalne promjene. Nakon tri godine službe, dosadašnji je župni vikar don Toni Šinković razriješen te dužnosti te imenovan župnikom Župe sv. Roka u Jesenicama. Na njegovo je mjesto imenovan prošlogodišnji mladomisnik don Danko Kovačević. Don Toni se od naše župe oprostio misom 26. kolovoza, a don Danko je na službu stupio dan kasnije te se župljanima predstavio u sljedeću nedjelju, 02. rujna. Svjedoci smo da je don Toni kroz tri godine ostavio trag u srcu svakog vjernika naše župe, što se osjetilo i na oproštajnoj misi. Vjerujemo da će mu iskustvo, ovdje stečeno, biti dragocjeno u dalnjem radu.

Novi župni vikar don Danko već je od prvog dana stekao simpatije svih koje naša župa okuplja. Odmjeren u nastupu i teološko-filozofski potkovan, odlučno je započeo navješćivati Božju riječ, slaviti sakramente i blagoslovine, odgovorno pristupati župnoj katehezi i drugim aktivnostima. Svjedoci smo da se don Danko takvim nastupom brzo uklopio u našu sredinu i da su pred njim pastoralni i drugi izazovi života na župi na koje će, Božjom pomoći, znati odgovoriti. Radosni smo što je u našoj sredini!

Dragi župljani i prijatelji! Bilo bi nemoguće u nekoliko redaka nabrojiti sve ono što smo u našoj župi doživjeli i proživjeli u zadnju godinu dana. Liturgijska slavlja i molitveni život konstanta su našeg vjerskog života. Božja riječ i sakramenti središte je u koje su uprte oči naše duše, središte u kojem, darom

vjere, prepoznajemo prisutnost živog Isusa Krista, koji snagom Duha Svetoga, oživljava i naše postojanje čini smislenim, koji sve čini novim. Sigurni smo da će, njegovom providnošću, i projekt oko izgradnje naše župne crkve dobiti novi zamah. I po tom smo pitanju ostvarili nove korake. Sva ta nastojanja stavljamo u zagovor naše Gospe Fatimske, pod čiju zaštitu stavljamo i vas koji čitate i ovaj broj našeg "Žira". Nadamo se da ćete na ovim stranicama naći poneku dobру riječ za obogaćivanje vaše duše. Bilo vam na spasenje!

Don Ante Žderić

SLOBODAN U ISTINI – BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC

Blago čovjeku koji se uzda u Gospodina.

*Blago čovjeku koji ne slijedi
savjeta opakih,
ne staje na putu grešničkom
i ne sjeda u zbor podrugljivaca,
već uživa u Zakonu Gospodnjem,
o Zakonu njegovu misli dan i noć.*

PS 1, 1-4.6

Oratorij "Slobodan u istini – blaženi Alojzije Stepinac" djelo je maestra don Šime Marovića. Stihovi prate život blaženoga Alojzija Stepinca, a napisao ih je don Ante Mateljan. Oratorij se sastoji od prologa, tri dijela i epiloga, a skladan je za soliste, mješoviti zbor, orkestar i orgulje. Mješoviti zbor Župe Gospe Fatimske imao je iznimnu čast sudjelovati u izvedbama oratorija zajedno sa zborom Splitske prvostolnice.

Priča je započela dolaskom don Ivana Urlića na probe našega župnog zbor-a. Održao je kratak motivacijski govor o nastanku oratorija i njegovo važno-sti i ulozi u mogućem skorom procesu kanonizacije našega velikog blaženika Stepinca. Pred nama je očigledno bilo veliko umjetničko djelo, sigurno nešto najzahtjevnije što smo dosada imali pri-liku pripremati. Odvažno smo se upustili u taj proces, koji je od nas zahtijevao mnogo rada i truda, mnogo sati vježbanja i ponavljanja, odricanja i žrtve. Održava-li smo pojedinačne i zajedničke probe, probe sa solistima te s orkestrom. Ovakav proces od pjevača traži potpunu pre-danost i posvećenost jer je riječ o djelu koje se izvodi pred publikom najmanje sat vremena. Ipak, kada na kraju cijeloga

tog mukotrpnnog procesa vježbanja čujete kako to zapravo zvuči, onda znate da se isplatilo.

Oratorij je praizveden u zagrebačkoj katedrali 13. listopada 2018. godine nad grobom blaženoga kardinala, prigodom 120. obljetnice njegova rođenja i 20. obljetnice beatifikacije. Ova je izvedba ostavila dubok trag ne samo na pjevače, nego i na sve prisutne u katedrali, a takvo je ozračje zaista teško opisati.

Hvala svima! Hvala s. Pavli, maestru Šimi Maroviću, don Ivanu Urliću, cijelom orkestru, svim članovima katedralnog zbora i njihovom župniku don Tomislavu Čubeliću, don Anti Mateljanu, solistima, bogoslovima koji su nas pratili, našim dragim župljanima i svima drugima koji su došli poslušati ovu veličanstvenu praizvedbu oratorija "Slobodan u istini" i svima koji su pridonijeli ovom oratoriju.

Veliko HVALA svim članovima zpora Župe Gospe Fatimske sa Škrapa. Ponasan sam!!! Bog vas blagoslovio!

Zvone Jukić

Ljudi moji, znala sam da je ovaj oratorij nesto veliko, ali ovoliko VELIKO?! Srce mi je prepunjeno toplinom, u prsim snažno lupa...

Ne mogu vam opisati moment nakon zadnjeg takta oratorija.

Začuo se gromki aplauz, prepuna katedrala bila je na nogama, a većina pivača je nakon zadnje ispisivane note zaplakala. Ttesko je opisat taj moment, emocija je bila presnažna.... Nešto slično kao kad val na orkanskoj buri snažno zapljuje obalu. Osjećala sam se tako snažna iako su suze tekle niz moje lice, a ogroman osmjeh se raširio na njemu.

Kao da je neko blaženstvo obuzelo cilj moje biće. Predivan osjećaj... Kao da lebdiš, a istovremeno si čvrsto prizemljen. Istovremeno si spreman na neveru i bonacu, adrenalin je na vrhuncu, a mir vlada tobom. Obuzela me ogromna sreća, ponos... Suze su tekle i dalje, aplauz je odjekivao u ušima, a mir i neko blaženstvo u svoj toj euforiji bilo je u meni.

Nikad u životu nisam osjetila tu emociju, emociju koja je nastala u trenu, neočekivano, snažno...

Tina Maras

Nikad u životu nisam pivala i toliko u isto vreme plakala. To je bilo za bis. Don Mateljanove riječi su tako moćne, predivne i bolno, ali ponosno istinite...

Dragi prijatelji, dođite sudjelovati u stvaranju povijesti, uživanju u sadašnjosti i ponosnom svjedočenju budućnosti. U ime ljubavi prema Bogu i bližnjemu, u ime dostojanstvenog domoljublja...

Agneza Medić

Kad ti se nakon toliko probi, odričanja, znoja, presinga i ne znam čega sve ne, cijela zagrebačka katedrala digne na noge s tolikim pljeskom i klicanjem, ne preostaje ti ništa više nego početi plakati...

Barbara Moković

Osobita je milost dirigirati združenim zborovima sv. Duje i Gospe Fatimske u Stepinčevoj crkvi... Hvala svim ovim dragim i samozatajnim ljudima koji su ova dva dana bili jedno srce i jedna duša...

don Ivan Urlić

Nakon veličanstvene zagrebačke izvedbe, oratorij je stigao kući. Izveden

je u splitskoj konkatedrali 20. listopada prigodom obilježavanja i proslave 25 godina biskupstva splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića. Pred samu izvedbu, maestro don Šime Marović nekoliko nam je puta ponovio: *Gledajte u njega!* Želio nam je dočarati vlastito nadahnuće životom našega blaženog Stepinca koji je jasan i snažan primjer Kristova svjedoka u preteškomu vremenu u kojem je živio i postojano svjedočio svoju vjeru i predanost Crkvi. U njemu svi možemo i moramo pronaći uzor.

Nije lako ostati skroman i ponizan nakon ovakvih predivnih iskustava prilikom izvođenja oratorija jer ste svjesni da sudjelujete u nečemu velikomu i svečanomu kada izvodite ovakvo glazbeno djelo. No, sam nas Stepinac svojom *ulogom* u oratoriju opominje i nadahnjuje. Gospodin je početak i kraj svake naše pjesme, On je u svakom glasu i svakom tonu, On smiruje naše uzburkane valove i oluje. Kad se uznosimo, On nas spušta u svoje ruke gdje se smirimo i odmaramo svoj duh.

*Pred licem tvojim na koljena padam
Tebi vjerujem i tebi se nadam,
Snaga mi twoja samilosna blagost
Twoja blizina utjeha mi, radost!
U tvoje ruke svoju nemoć stavljam
U sjeni križa na te se oslanjam
Duh mi podrži, volju mi osnaži,
Uza me budi, u boju pomaži!*

Oratorij nas je poveo dalje na jednu malu zajedničku turneju. Nastavili smo u Makarskoj 18. studenoga, zatim u Sinju 10. veljače i u Šibeniku 17. veljače. Ipak, tu naša priča ne završava. Spremni smo pronijeti glas diljem naše domovine, gdje god je želja da se čuje i da bude poticaj svima nama *u ovom vremenu zlobnom - može se biti čovjekom!*

Svi se molimo i nadamo da će naše glazbeno i duhovno putovanje doživjeti svoj vrhunac u Rimu, prigodom proglašenja našega blaženika svetim.

*U TEBE SE,
GOSPODINE, UZDAM!
Jelena Milovac*

DRAGI DON TONI!

Dekretom splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića u ljetu 2015., kao mlađomisnik, imenovan si župnim vikarom u našoj župi. Te si službe razriješen dekretom istog nadbiskupa i imenovan župnikom Župe sv. Roka - Jesenice. Spomenuti dekret na snagu stupa od sutrašnjeg dana (20. kolovoza 2018.).

Teško bi bilo sažeti jedan dan, tjedan ili mjesec nečijeg života i rada, a kamo li tri godine pastoralnog djelovanja, koliko si proveo među ovim Narodom Božjim. K tome - iako si od djetinjstva bio vezan uz Župu sv. Petra apostola na Lokvama, ovo je i tvoja rodna župa, što također čini jedan od temelja tvojeg obiteljskog, mjesnog i vjerničkog identiteta. U tom je smislu naša župa za tebe bila - i jest

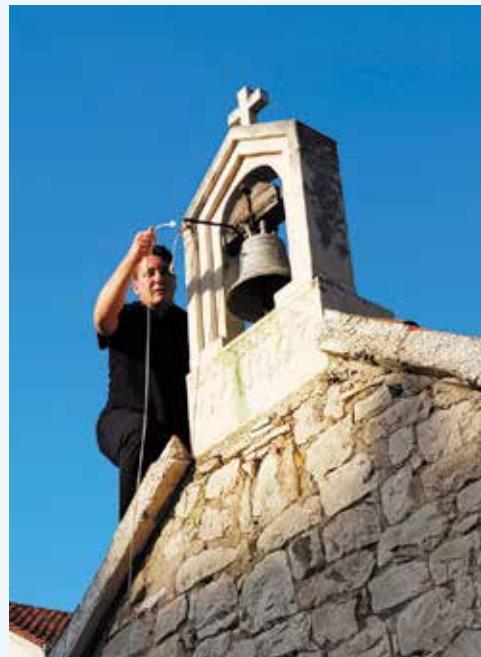
- puno više od pastoralne službe povjerenje ti nadbiskupovim dekretom. Ona je i mjesto i ljudi od kojih si ponikao kao čovjek i kao vjernik, to jest i ostaje upisano u tvoje srce i tvoje biće. Blatine-Škrape sigurno nikada neće otici iz tebe, iako povjerenom ti službom, ti ideš dalje. Zauvijek ostaješ dijete ovoga kvarta i župe, što neka ti bude na ponos. Na poseban način (p)ostaješ dijete ovog samostana sv. Katarine Sijenske i naših časnih sestara dominikanki, što je posebna čast.

Tvoj pastoralni i svaki drugi rad u Vinogradu Gospodnjem ostaje i za vrijeme i za vječnost. Posijano sjeme molitve, Božje riječi, sakramenata, pobožnosti, vjeronauka, kateheze, blagoslova i svega onoga što si radio i (iz)molio, ostaje dozrijevati u srcima ovih ljudi. Dobro si sijao, vjeru sačuvao! Plodovi će se u svoje vrijeme pokazati. Sada te Crkva šalje drugdje, onima kojima si potreban. Tvoja trka nije završila i vjerujem da su pred tobom još brojna desetljeća rada i molitve, na izgradnju i posvećenje, tvoje osobno, kao i Crkve i naroda kojima si poslan služiti.

Kao župni upravitelj u svoje, u ime našeg župnika don Pavla Piplice, časnih sestara, Župnog pastoralnog vijeća, ministranata i župnih suradnika, Velikog i Malog zbora, crkvenih pokreta, udruga i zajednica, te svih župljana, od srca ti zahvaljujem na tvom pastoralnom i svakom drugom radu u zadnje tri godine. Bilo je lijepo raditi i živjeti uz tebe. Siguran sam da smo i mi svi, barem malo, ostavili traga u tvojem srcu. Pokazao si se odgovornim radnikom u suradnji s

Gospodinom u spasenju svijeta, posebno u vrijeme bolesti našeg don Pavla i nakon mojeg preuzimanja službe župnog upravitelja. Tako si, na neki način, bio jedan od stupova župe. Ne trebam ni spominjati tvoj rad na glazbenom polju, kao pjevač - solist i član našeg župnog zbora. Ne znam hoće li biti moguće naći zamjenu za glas poput tvojeg.

Dragi don Toni, neka te u životu i radu uvijek prati Božji blagoslov, zagovor naše Gospe Fatimske, sv. Katarine Sijenske, sv. Dominika i svih svetih i anđela! Uvijek će te pratiti naša ljubav i molitve. Na sve nas, na ovaj Narod Božji uvijek možeš računati - to i sam znaš! Samo hrabro, uz Boga sve možeš! Amen.

PASTORALNI POSJETI ŽUPI PREČISTOG SRCA MARIJINA – GOSPE FATIMSKE

Dana 14.2.2019. pastoralnu vizitaciju u našoj župi izvršio je pastoralni vikar monsinjor Nedjeljko Ante Ančić. Cijeli dan je proveo u društvu našeg župnog upravitelja don Ante Žderića i župnog vikara don Danka Kovačevića. U 17 sati održan je kratki sastanak sa Župnim pastoranim vijećem i Ekonomskim vijećem. Radosno nam je priopćio da naši pastiri uredno vode knjige i svu potrebnu administraciju. Dotaknuli smo se i teme nove crkve koja za nas „život znači“. Razgovor je bio ugodan i nadamo se plodonosan. Željeli smo ga upoznati sa svim problemima koji nas muče. Istaknuo je da te teme ne spadaju u područje

njegovog djelovanja, ali je obećao upoznati oca nadbiskupa sa našim pitanjima i željama. Zahvalili smo mu na lijepim riječima i ugodnom druženju. Na večernjoj misi u 18 sati predvodio je večernju Euharistijsko slavlje uz koncelebraciju naših svećenika.

Otcad nadbiskup Marin Barišić, metropolita splitsko-makarski obavio je u nedjelju, 3.3.2019. pastirski pohod i službenu vizitaciju naše župe Prečistog Srca Marijina Gospe Fatimske. Predvodio je misno slavlje u 10:30, uz koncelebraciju župnog upravitelja don Ante Žderića i župnog vikara don Danka Kovačevića. Misno slavlje glazbeno je popratio naš

crkveni zbor. U uvodnom govoru otac nadbiskup osvrnuo se na pastirski pohod katedralnom i konkatedralnom dekanatu koji provodi svake godine. Tim pohodom želi naglasiti da nam je bitno zajedništvo na putu vjere, nade i ljubavi. Trebamo na tom putu jedni druge da se međusobno pomažemo i hrabrimo. To postižemo susretom u slavljenju Sv. Mise. Propovijed je nastavio u duhu uvodnih riječi. Naglasio je da su naši međusobni odnosi često opterećeni subjektivnim doživljajem samoga sebe. Kod ljudima koje srećemo vidimo trn u oku a ne vidimo balvane u vlastitom. Tuđe mane uvećavamo, umnažamo i osuđujemo, a svoje umanjujemo i opravdavamo. Moramo biti iskreni, objektivni i dobronamjerni u promatranju. Tek kada pročistimo svoje oči vidimo druge u pravome svjetlu. To pročistiti oči u stvari znači očistiti svoje srce u kojem je korijen dobra i zla. Moramo rasti u vlastitoj ljudskosti a u tome će nam pomoći Isus Krist. Samo s njim ćemo vidjeti jedni druge u pravom svjetlu, samo s Njim ćemo biti prava braća

i sestre. Završio je riječima: „Otkrijmo plan Božji o mom životu i životu drugih.“ Župnik don Ante Žderić je na kraju Sv. Mise uputio riječ dobrodošlice i zahvale ocu nadbiskupu na lijepim riječima koje je uputio vjernicima. Osvrnuo se i na križeve koje nosi naša župa u kojoj su katolički vjernici manjina. Veliki križ nosimo već polja stoljeća- vapaj za davno nadanom i obećanom crkvom. Posebno emotivno je bilo sjećanje na pokojnog župnika don Pavla Piplicu. Naglasio je da unatoč poteškoćama vjernici naše župe ostaju vjerni Bogu, Crkvi, ocu nadbiskupu kao mjesnom pastiru i svi me Hrvatskom narodu iz kojeg su ponikli. Završio je riječima da je veliko naše pouzdanje u Boga i njegovu pomoćnicu, našu Gospu Fatimsku. Poslije udjeljenog blagoslova i završetka svete Mise upriličen je susret s članovima Župnog pastoralnog vijeća, Ekonomskog vijeća i Odbora za izgradnju crkve u vjerouaučnoj dvorani. Susret je otvorio don Ante Žderić ističući kako je važno očitovanje pastirske predanosti i očinske prisutno-

sti. Otac nadbiskup zahvalio je našim svećenicima na predanom radu u župi. Istaknuo je da je svjestan svih poteškoća s kojima se susreću i naglasio da je veoma zadovoljan njihovim radom i djelovanjem. Pozdravio je nazočne naglsviši da su oni važni u savjetodavnem smislu i da je svjestan da su oni ljudi odani Crkvi i žive za nju. Prenio je pozdrave monsinjora Nedjeljka Ante Ančića, pastoralnog vikara, koji ga je upoznao sa svim problemima što nas tiše. Naravno da je naš gorući problem polaganje kamena temeljca za izgradnju nove župne crkve. Nadbiskup Marin nam je želio iznijeti izvješće o svemu što je biskupija do sada poduzela i realizirala. Obavijestio nas je da su u Splitu ostala još dva kvarta u kojima treba graditi crkvu. Spinut je trenutno u povoljnijem položaju od nas jer je sva gotovo sva papirologija spremna. Jasno je istaknuo da je biskupija spremna istog trenutka početi graditi u našem kvartu ali da se moraju poštivati propisi i zakoni te da reba rješavati probleme jedan za

drugim. Kad se ishoduje vlasništvo nad predviđenom parcelom prave se planovi i slijedi gradnja. U biskupiji se tim problemom bavi generalni vikar sa svojim pravnim i tehničkim suradnicima. Uslijedila je živahna rasprava i razgovor. Nadbiskup je dobio pravu sliku o životu vjernika u skućenim prostorima kapelice u kojoj naša župa djeluje. Zahvaljujući iznimnom naporu svećenika i požrtvovnosti sestara dominikanki, vjerski život se uspješno odvija na radost naših župljana. Gradski vijećnici su naglasili da je velik korak napravljen prenamjenom Gradskog urbanističkog plana. Zaključeno je da se sastanu predstavnici grada i biskupije te da odrede prioritete i način djelovanja. Nazočni članovi vijeća su naglasili da bi željeli poslati dva ili tri svoja člana koja će svojom stručnošću i znanjem pomoći biskupiji u radu.

Zahvaljujemo se ocu nadbiskupu što nas je posjetio, saslušao i obećao pomoći u ostvarenju našeg sna starog pedeset godina – gradnja nove župne crkve.

Mirjana Gambiroža

POSJET SVETA TRI KRALJA

Koliko košta parking za deve?

Koliko kraljevi imaju godina?

Koliko ste dugo putovali?

Koliko imate deva i kako se zovu?

Koje su marke deve?

Na šta deve idu?

Di su parkirane deve?

TREĆI NACIONALNI SUSRET HRVATSKIH KATOLIČKIH OBITELJI

Split – Solin, 15. – 16. rujna 2018.

„Uspjeh susreta kao i trajni odjek za budućnost uvelike ovisi o svakome od nas. Želio bih doista da svi shvatimo svoj dio odgovornosti za budućnost Crkve i obitelji te zajedno doprinesemo toliko željenoj i potrebnoj obnovi naše Domovine.“

Ovo je bio poziv našega nadbiskupa Marina uoči Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji se održao 15. i 16. rujna 2018. godine u Splitu i Solinu pod geslom Obitelj – izvor života i radosti.

Samom susretu prethodila je i priprava koja se odvijala u dva koraka.

Prvi veliki korak bio je kroz prethodne dvije godine. Naime, prva je godina priprave bila u znaku očeva, tj. očinstva;

a druga u znaku majki, tj. majčinstva: očinstvo i majčinstvo – dva lica iste ljubavi. Održavani su prigodni susreti, pripremljeni su različiti katehetski materijali, očevi i majke su svjedočili o svojim iskustvima na razini župa i cijele biskupije, ali i na razini grada i županije. Obitelji su dio našeg vjerničkog, ali i društvenog i nacionalnog identiteta, pa je i skrb za obitelj sastavni dio općeg ljudskog i kršćanskog

Stoga je i sklopom samog Susreta, kao konkretan dar naših obitelji za našu djecu i mlade, pokrenuta i humanitarna akcija Obitelji za najmanje sa ciljem prikupljanja pomoći za kupnju medicinskog uređaja – endoskopskog stupa za operacije novorođenčadi i djece za KBC Split.

Neposredna priprava za Susret odvijala se u tjednu uoči samog događaja.

Prvi dan

Okruglim stolom na temu „Izazovi suvremenih obitelji“ počeo je završni program susreta. Okrugli stol održan je u ponedjeljak, 10. rujna 2018. u palači Milesi u Splitu. Sudionici okruglog stola su bili predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj i dubrovački biskup mons. Mate Uzinić, psihoterapeutkinja dr. Asja Palić Cvitanović, specijalist za obiteljsko pravo i profesorica na Pravnom fakultetu u Zagrebu dr. sc. Dubravka Hrabar i profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu dr. sc. Tonči Matulić. Moderatorica je bila prof. dr. sc. Jadranka Garmaz, a program je obogatio i gitarist Petar Čulić.

Drugi dan

U utorak 11. rujna 2018. godine u prepunoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu, održana je svečana promocija zbornika učeničkih literarnih i likovnih radova „U zagrljaju moje

mame“. Zbornik je nastao kao rezultat užeg izbora radova učenika osnovnih i srednjih škola pristiglih na natječaj koji je prošle godine organizirao Katehetski ured Splitsko-makarske nadbiskupije povodom Godine majčinstva. Ovaj se zbornik vezao uz prošli „Na ramenima moga tate“, koji je izdan ranije povodom Godine očinstva.

Treći dan

Treći dan, srijeda 12. rujna, bio je posvećen kulturi. U suradnji s gradom Splitom u Kazalištu lutaka, za svu je djecu izvedena predstava „Ružno pače“. Predstava je razveselila mališane koji su pažljivo pratili i sudjelovali pljeskanjem i pjevanjem.

Program je nastavljen u večernjim satima na prepunom splitskom Sustipanu gdje je u suradnji s gradom Kaštela i njihovom Turističkom zajednicom izvedena predstava „Legenda o Miljenku i Dobrili“ – renesansna ljubavna priča o hrvatskom Romeu i Juliji.

Nakon predstave i recitala „Duša Hrvata“ u izvedbi Mladenke Gruice,

za glazbeni ugodaj večeri pobrinuo se sastav „Transacoustic“ u sastavu: Iva Ivković Ivanišević (vokal) i Joško Tomić (gitara), te Ivan Ivanišević (kompozitor, tekstopisac i instrumentalist).

Četvrti dan

U četvrtak 13. rujna, uoči susreta, u svim župama Splitsko-makarske nadbiskupije upriličeno je klanjanje pred Pre-svetim Oltarskim Sakramenton. Molilo se za sve naše obitelji i za plodove Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

Peti dan

Više tisuća Spiličana i gostiju u petak, 14. rujna, na splitskoj rivi pjevalo je i plesalo za najmanje u sklopu Susreta. Dvosatni humanitarni koncert „Obitelji za najmanje“ okupio je 17 izvođača (među njima i našeg župljana Dražena Zečića), a sve u svrhu kupnje endoskopskog stupa za operacijske zahvate novorođenčadi i djece za KBC u Splitu. Koncert je izravno prenosio HRT 3, a bila je otvorena i donatorska linija.

Šesti dan

Nakon ovog velikog koncerta, u subotu 15. rujna, uoči početka samog susreta, na splitskoj rivi radost odrastanja u obitelji su posvjedočili najmanji – dječci – i to pjesmom. Na dječjem koncertu nastupili su dječji zborovi „Mala Terezija“ (Split) i „Leopoldice“ (Kaštel Novi); dječci iz župa sv. Andrije (Split) i sv. Josipa (Dugi Rat, obiteljski zbor „Unica harmonija“; Centar za rehabilitaciju „Mir“; KUD „Ante Zaninović“; obitelji Majić iz Solina, Petrušić iz Kaštela i Kosor iz Splita.

Velika nam je radost bila sudjelovanje

na ovom koncert, iz više razloga. Svaka-ko da i mi kažemo koliko nam je važna obitelj i da damo svoj glas za nju. Tako-đer i kao zahvala Gospodinu za sve što je činio i što čini za našu obitelj. Gospodin nam je darovao talente da ih dijelimo.

Bilo je tu pjesme i plesa, a sve je završilo u radosti i ljubavi, s porukom da nikada ne zaboravimo vjerovati Ljubavi, jer Ona za nas i oko nas stvara svu ovu ljepotu, svu dječicu i sve predivne obitelji.

Uoči glavnog dana Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji, u subotu, 15. rujna u večernjim satima organiziran je molitveni program, eu-haristijsko bdijenje „Hod svjetla“ u prasve-tištu Gospe od Otoka u Solinu. Molitvu je predvodio i pozdrav uputio splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić. Na bdijenju se okupilo 18 hrvatskih nadbiskupa i 3 provincijala.

Na bdijenju su svjedočili iskustvo svoga života i vjere u obitelji, bračni parovi: Petar i Snježana Brstilo, Hrvoje i Karla Dužević, te Jelena i Željko Gudelj.

Prigodnu propovijed izrekao je du-brovački nadbiskup i predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj Mate Uzinić.

Molitveno bdijenje, za vrijeme kojeg je pjevalo zbor mladih „Krstitelj“ s Trste-nika u Splitu, završilo je blagoslovom Presvetim Oltarskim Sakramenton.

Središnji susret

Središnja proslava počela je u nedjelju 16. rujna u prasve-tištu Gospe od Otoka u Solinu predprogramom koji su pripremili biskupije Splitske metropoliјe: Šibenska, Hvarska, Dubrovačka i Kotorska. Pročitana su četiri odlomka iz Svetoga Pisma te iznijeta osobna promi-šljanja o obitelji o temama „Obitelj – iz

Božjeg izvora“, „Obitelj – izvor života“, „Obitelj – izvor svetosti“, „Obitelj – izvor radosti“. Program je pripremio don Ante Mateljan, a moderirala ga je Kristina Bitanga. Pjevanje je predvodio Papa bend iz Solina.

Svečano euharistijsko slavlje na Gospinoj livadi počelo je u 10 sati. Uz predvoditelja slavlja splitsko-makarskoga nadbiskupa i metropolitu Marina Barišića u slavlju su sudjelovali 21 nadbiskup, potom tajnik Apostolske nuncijature u RH, 2 generalna vikara, 4 provincijala i oko 200 svećenika. Na Gospinu polju okupilo se oko 20000 vjernika.

U svojoj propovijedi nadbiskup Marin je istaknuo: „Obitelj koja je otvorena životu i koja poštuje život! Ona nosi budućnost i radost. Zato, zauzmimo se da ovaj Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji bude novi iskorak i snažno ohrabrenje svima nama u Crkvi i društvu; da nam obitelj bude u središtu naše trajne pažnje i zajedničke odgovornosti; da nam u središtu obitelji bude prisutan Isus i majka Marija: izvori života i radosti.“

Apostolski blagoslov pape Franje, prigodom Susreta, pročitao je tajnik Apostolske nuncijature u RH mons. Janusz Stanislaw Blachowiak.

Riječ zahvale na kraju Susreta uputio je zadarski nadbiskup i predsjednik HBK Želimir Puljić.

Euharistijsko slavlje završilo je hrvatskom himnom „Lijepom našom“ i pjesmom „Zdravo, Djevo“ u izvedbi Velikoga mješovitoga zbora pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, uz pratnju splitskoga Brass quinteta te orguljašku pratnju maestra don Ivana Urlića.

Nakon središnjeg euharistijskog slavlja na Gospinu otoku, organizirano je

druženje svih sudionika uz hranu i koncert duhovne glazbe. Hranu je pripremila Hrvatska vojska.

Tijekom svih događanja Susreta hrvatskih katoličkih obitelji, neizmjeren je bio i doprinos velikog broja volontera koji su svojim nesebičnim radom i služenjem uvelike pomogli u organizaciji, ali i ostvarenju cijelog susreta. Oni su bili u sjeni svih događanja: dijelili su letke, vodu, hranu, pomagali svim potrebnima, informirali, upućivali, donosili i raznossili, pripremali i raspremali. Na svim susretima bili su postavljeni i donacijski štandovi, na kojima su također radili volonteri, a sva prikupljena sredstva od suvenira isla su u fond za nabavu endoskpskog stupa u okviru humanitarne akcije „Obitelji za najmanje“.

I ovdje smo imali priliku sudjelovati u Susretu jer smo volontirali zapravo svi, svatko na svoj način: ja i tri starija sina smo volontirali na svim susretima kroz tjedan, a priključivala se i mama s malima, koji su osobito u nedjelju dali sve od sebe. Dva starija sina su sudjelovala i u Velikom mješovitom zboru.

Zahvala

Misa zahvalnica za Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji upriličena je u srijedu, 3. listopada u Gospinom prasvetištu u Solinu. Misu je predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji s mons. Miroslavom Vidovićem, generalnim vikarom, don Rankom Vidovićem, solinskim župnikom i dekanom, don Jurom Bjelišem, rektorom Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu i don Gabrijelom Kamberom, nadbiskupovim tajnikom.

Na samom početku misnoga slavlja nadbiskup je zahvalio Bogu na lije-

po održanom Susretu obitelji u Solinu i svima koji su sudjelovali u organizaciji, od glavnoga Organizacijskog odbora do pododbora i njihovih voditelja, i svih koji su sudjelovali u organizaciji a osobito volonteru koji su veselo, razigrano, srdačno dali svoj veliki obol cijelom Susretu kako bi on prošao u najboljem redu.

U svojoj je propovijedi nadbiskup Barišić govorio o Trećem nacionalnom susretu obitelji kao susretu s Gospodinom, susretu koji uvijek pomlađuje i koji nas potiče na nasljedovanje.

Druženje se nastavilo uz pjesmu, a organizatori su priredili i tortu sa slikom loga Susreta i prigodni dar za sve koji su pomogli u organizaciji.

Nakon svega

Svečano uručenje donacije od 620.000 kuna prikupljenih u humanitarnoj akciji "Obitelji za najmanje" upriličeno je u utorak, 6. studenog u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata u Splitu. Na konferenciji za medije, za vrijeme koje je uručen ček prikupljenih sredstava, sudjelovali su: splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, ravnatelj KBC-a Split prof. prim. dr. sc. Julije Meštrović, predstojnik Klinike za dječju kirurgiju KBC-a Split dr. Zenon Pogorelić i Kristina Bitanga iz Organizacijskog odbora Susreta.

U sklopu Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji se održao od 10. do 16. rujna 2018. Split-sko-makarska nadbiskupija pokrenula je humanitarnu akciju "Obitelji za najmanje" za pomoć pri kupnji uređaja – endoskopski stup za operacijske zahvate u novorođenčadi, dojenčadi i djece za potrebe Klinike za dječju kirurgiju Kliničkog bolničkog centra Split. Akcija je

trajala od 29. kolovoza do 1. listopada. Novac se skupljao putem donatorskog telefona na br. 060 9000 (cijena poziva bila je 6,25kn), uplatama na račun akcije te putem donacijskih štandova sa suvenirima Susreta koji su bili izloženi na svim događanjima u sklopu Susreta obitelji i u našim većim župama. Sudionici velikoga humanitarnog koncerta, koji je održan 14. rujna na splitskoj rivi uz izravan prijenos Hrvatske radio televizije, odrekli su se u suradnji sa ZAMPom svojih honorara i tako pridonijeli uspješnosti akcije, kao i brojni drugi izvođači i sudionici na svim događanjima u sklopu Trećega susreta obitelji.

Riječ zahvale organizatoru i svima koji su pomogli humanitarnu akciju uputio je ravnatelj KBC Split dr. Meštrović. Naglasio je da je u akciji prikupljeno 75 % sredstava potrebnih za kupnju spomenutog uređaja koji košta 900.000 kn. Sada su prikupljena sva sredstva i kreće se u nabavku uređaja. Godišnje se s njime operira oko 350 djece, od toga je oko 50 djece mlađe od pet godina života, a možemo očekivati barem 20-ak djece novorođenačke dobi, kazao je ravnatelj Meštrović.

Na kraju programa imali smo posebnu čast da ispred svih obitelji koje su sudjelovale u ovoj akciji mi, kao obitelj, uručimo dr. Pogoreliću, predstojniku Klinike za dječju kirurgiju KBC-a Split, ček od 620.000 kn. Hvala Gospodinu koji nam daje priliku da mu barem malo uzvratimo za svu ljubav i milosrđe kojima nas obasipa.

Domaćini su pripremili osvježenje u atriju ispred dvorane sv. Ivana Pavla II. pa su se novinari i sudionici konferencije zadržali u razgovoru.

Lucijan Kosor

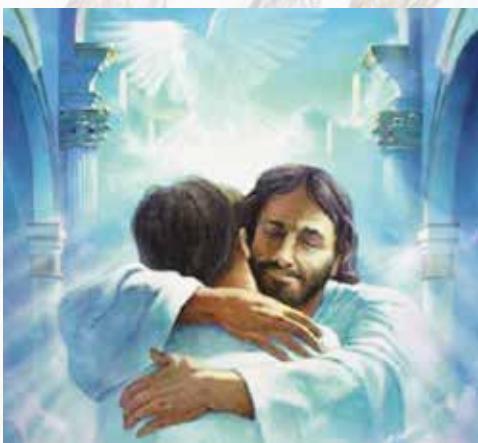
IZ SRCA NAŠIH PRVOPIČESNIKA

JA I MOJ PRIJATELJ ISUS

Kad sam postao malo veći dječak, shvatio sam da je Isus moj najveći prijatelj. Ne vidim ga, ali je sa mnom cijelo vrijeme, jer sve što mi se dogodi ispadne dobro. Razgovaram s njim noću pred spavanje i ujutro prije odlaska u školu. Mogu mu reći sve, iskreno ga zamoliti da ne ljutim roditelje, da se pomirim s prijateljima nakon svađe, da baka izade iz bolnice i da prođe moja alergija pa da opet mogu jesti slatko. Moj prijatelj Isus je stalno sa mnom. Sve što ga molim ispunji mi onako kako je najbolje za mene. Čuva me i voli i zato je Isus moj najveći prijatelj. I ja njegov.

Frane

Jako se veselim što svakim danom sve više upoznajem Isusa. Najdraže mi je što je on svaki tren pored mene. Znam da me On najbolje čuva baš kao mama i tata. Uz Njega sam suguran i zaštićen i znam da me voli kao moja obitelj. Njemu se mogu obratiti u svakoj situaciji, kad sam sam i tužan, u igri, u školi... Spoznao sam da je to moj novi prijatelj

kojeg volim svim srcem, svom dušom i svim umom svojim.

Niko

Dragi mama i tata vi ste uvijek uz mene kada sam tužan i kad sam nesretan, kada diživim nepravdu i kada su drugi prema meni zločesti.

Na vjeronauku sam upoznao Isusa, još jednog mog prijatelja. Sada znam da osim vas imam još nekoga tko će uvijek biti uz mene, tko će me tješiti kada budem tužan, kada patim i kada plačem. I Isus je u svom životu doživio puno nepravde, ali nas uči da svejedno moramo biti dobri, oprštati drugima, ne osvećivati se i da moramo ustrajati u svojoj dobroti i kada drugi naprave nepravdu. On će biti moj najbolji prijatelj čak i kada budem zločest. On će mi oprostiti i neće se na mene ljutiti nego će mi pokazati kako biti bolji i više ne ponavljati greške.

Božo

Dragi mama i tata već prvi dan vrtića pričali su mi o Isusu. Zanimalo me je tko je to. Je li možda strašno čudovište? Možda mala, blaga vila? Ili sičušni, lukavi vilenjak? Mama i tata, da znate ni jedan od tih primjera nije bio on. To je Sin Božiji. Silno sam ga željela upoznati. Moje drage tete su mi pričale o njemu. Naravno i drugima! Puno sam čula o njegovim dobrim djelima i čudesima. Došao je i taj trenutak da ga primim u srce! Zaista ne mogu dočekati prvu pričest i isповijed. Roditelji obećajem: ljubit ću Boga, sebe i druge ljudе svim umom svojim, svom dušom svojom i svim srcem svojim.

Klara

BIJAHU JEDNO SRCE I JEDNA DUŠA: KAKO NAĆI I ZADRŽATI LJUBAV U KUĆI

(*mali ispit savjesti prema Djelima: mojim, tvojim i apostolskim*)

Ljubav.

Ta toliko otrcana i neshvaćena riječ. Ideal.... koji je zapravo praksa. Svatko je od nas traži i želi zadržati. Koliko uspijevamo? U onoj mjeri u kojoj je živimo u praksi... i dajemo.

Kako?

U tome nam mogu pomoći Djela Apostolska. Čitanja iz ove knjige slušamo često u uskrsnom vremenu. Jesi li ikad pročitao tu biblijsku knjigu? Možda je važnije pitati: živiš li tu knjigu? Jer nije riječ samo o djelima ljudi koji su živjeli prije dvije tisuće godina. Uzmi Novi Zavjet u ruke. Sad. Odmah.....vidiš li kako počinju Djela? Apostol Luka ih piše čovjeku imenom Teofil. To ime znači „Bogoljub“. Dakle, prvi korak prema trajnoj ljubavi jest: voljeti Boga. Njega tražiti. Njega htjeti upoznati. To je preduvjet za sve ljudske ljubavi: dječju, roditeljsku, rodbinsku, prijateljsku, zaručničku. Druga važna stvar koji si pozvan(a) primjetiti jest kraj knjige: knjiga Djela je nastavak svega onoga što je Isus *počeo* činiti. Knjiga nema jasan kraj, zaključak i zavrsetak. Dakle, Isus je taj koji i dalje čini, ali je sada prisutan po Duhu (Svetom) i čini *zajedno sa* svojim učenicima. Počeo je sa 11 apostola, a nastavlja do svog drugog dolaska sa...kim? Sa *tobom i sa mnjom*. Djela apostolska su dakle djela Isusova zajedno sa tobom i sa mnjom. S nama. To su *naša Djela apostolska*. I po njima i u njima ulazimo u trajno stanje i praksu ljubavi. Kako? Djela apostolska govore o novom Hramu u kojem stalno

boravi živi Bog. A Bog je ljubav. Koji je onda to Hram u kojem boravi Ljubav? Crkva. Mi. Ti i ja. Mi smo živi Hram Duha Ljubavi. Kako da on trajno ostane među nama?

Pogledaj sad 2. i 4. poglavljje knjige i podnaslov koji se javlja u oba poglavља: Prva kršćanska zajednica. Neka ti ovi odlomci postanu trajan ispit savjesti. Što kaže tekst za prvu Crkvu? Eto „recepta“ za ljubav. *Bijahu postojani u nauku apostolskom, zajedništvu, lomljenu kruhu i molitvama*.

1. Voljeti možeš samo onog kojeg poznaješ – koliko uistinu poznaješ **nauk apostolski**? Svoju vjeru? Učenje Crkve? Koliko vremena dnevno provodiš čitajući o Bogu? O Kristu? Je li ti Biblija svaki dan u rukama ili skuplja prašinu u vitrini? Reče: sveti Jeronim Dalmatinac: nepoznavanje Svetog Pisma je nepoznavanje Krista. A to znači i nepoznavanje sebe samog i svakog čovjeka. Jer Krist je onaj koji nama ljudima otkriva tko smo i kakvi smo uistinu. I što smo pozvani postati. Koliko vremena provodiš svjedočeći i tumačeći drugima taj nauk? Ako to ne činiš, ako ne poznaješ nauk apostolski i ne svjedočiš ga, upadaš u problem **ignorancije**. Ignoriraš Boga koji te voli. A tako i ljude koji te vole. I koji bi te mogli voljeti više kad bi imali priliku preko tebe upoznati Boga i tebe i sebe same. Ako živiš u ignoranciji, riskiraš da tvoja obitelj, tvoji prijatelji, narod, Crkva i svijet upadnu u **relativizam** u kojem svatko ima neku svoju istinu jer

nepoznaju i ignoriraju onog koji je Put, Istina i Život. Koga to ti ignoriraš?

2. Voljeti možeš samo u zajedništvu – nije dobro da čovjek bude sam. „Trebam nekoga da bude kraj mene“, reče jedna splitski pjevač. Ljubav nije neki uzvišeni osjećaj nego svakodnevna **praksa zajedništva** sa drugima, onakvima kakvi jesu. Možeš li voljeti drugoga kao drugoga i drukčijega a ne kao kopiju sebe? Možeš li voljeti bez uvjeta i bez interesa, upravo onako kako Bog tebe voli? Dijeliš li s drugima uistinu i dobro i zlo, i zdravlje i bolest? U društvu sa drugim spoznaješ o sebi ono što sam ne možeš vidjeti. Učiš se strpljenju, sučuti. Živiš li praksu druge zapovijedi ljubavi? Voliš li druge onako kako je Isus nas volio? Ako se barem ne trudiš, riskiraš trajno ostati u stanju **indisponiranosti**. Kada ta indisponiranost postane stvarnost čitave tvoje obitelji, naroda, društva i Crkve, onda se duh **individualizma** uvlači u Božji Hram. Dolazi do one odvojenosti od drugih koje su živjeli farizeji koji su progonili Isusa. A onda postajemo kao i oni: obijeljeni grobovi.

3. Voljeti možeš samo kad se razdaš bez rezerve – nema polovične ljubavi. Ili voliš ili ne voliš. Ljubav stoga boli. Reče Katarina Sijenska: što više voliš to više patiš. Ljubav nas trga. U ljubavi postajemo kruh za druge. Zato je ona **lomljenje kruha**. Pozvani smo, zato, graditi rituale zajedništva. Lomiti kruh ne znači samo ići u crkvu nedjeljom na misu i primati priest. Nego živjeti misu svih sedam dana: lomiti sebe za druge svaki dan. Je li ti stalo do drugih i do koje mjere? Koliko si se spremam žrtvovati za druge: svoje vrijeme, zdravlje, imetak? O tome ovisi hoćeš li upasti u treće neperijatelj-

stvo ljubavi a to je **indiferencija**. Ravnodušnost. Kaže papa da je to problem današnjeg čovjeka. Kad ravnodušnost postane stvarnost cijele tvoje obitelji, naroda, župe, grada i svijeta, onda prerasta u **konzumerizam**. Drugi mi služe samo da zadovolje neke moje potrebe. Odnosiš li se prem drugima kao da nemaju ljudsko dostojanstvo? Manipuliraš li drugima kao nekim lutkama na koncu tvojih potreba i planova?

4. Voljeti možeš samo kad razgovaraš s Voljenim – je li **molitva** tvoja svakodnevница? Molitva usana i molitva srca? Tek kad naučiš razgovarati s Bogom, moći ćeš razgovorati i s ljudima koje čezneš voljeti i za čijom ljubavlju čezneš. Molitva je i preduvjet svakog tvoga posla i rada. Moli, radi, voli. Tim redoslijedom. Molitva treba prijeći sa riječi na djela. I djela prave ljubavi nisu moguća bez prave molitve. Ako ne moćiš, riskiraš da upadneš u duh **izolacije**. Od Boga i ljudi. Svih onih koje voliš i želiš voljeti. A time riskiraš da ti obitelj, prijatelji, društvo, narod, Crkva i njihovi poglavari upadnu u trajnu praksu **imanentizma**. Ponašanje kao da ne postoji ništa izvan granica ovoga svijeta. Kao da ne postoji ništa izvan onog što vidiš, čuješ, kušaš, pipaš. I ljudi ostaju zarobljeni požudom očiju, požudom tijela i oholosću života. Ne vide dalje od položaja, imanja, ljubavnice.

I zato: budi postojan(a) u nauku apostolskom, zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama. To je put u raj.

Tako ćeš naći i zadržati ljubav.

I ne boj se. nisi sam(a).

Uskrslji je s nama.

Don Danko Kovačević

Uzet ću čašu spasenja i zazvati ime Gospodnje,

PS 116, 13

Veliki četvrtak je, možemo reći kroz povijest bio zanemaren i isključen iz trodnevlja. Poslijesaborska obnova naznačila je da Misom večere Gospodnje završava korizma i započinje Vazmeno trodnevlje. Jutarnja misa posvete ulja može se shvatiti kao sami uvod u Vazmeno trodnevlje. Dijecezanski pastir i njegovi suradnici obnavljaju obećanja što su ih dali na svome svećeničkom redenju. Potom blagoslivljuju ulja koja se koriste u slavlju sakramenata: katekumensko ulje, ulje za bolesničko pomazanje i svetu krizmu. Na Misi večere Gospodnje slave se tri otajstva: ustanovljenje euharistije, ustanovljenje svećeničkog

reda i zapovijed Gospodinova o bratskoj ljubavi.

Duboko potresen spoznjom o nadolazećoj muci i smrti na križu, Isus je sakupio svoje apostole na Poslijednjoj večeri. Želio je svoje poslijednje sate provesti u zajedništvu sa svojim priateljima. Nije njemu bilo teško napustiti ovozemaljski život i vratiti se Ocu. Teško mu je bilo ostaviti svoje učenike koje je ljubio svim srcem. Nema čovjeka koji nije iskusio težinu rastanka. Nekako još možemo podnijeti rastanak ako znamo da će nam se putovi uskoro susresti. Ali kako je bolno nekoga voljeti, a ne biti s njim, ljubiti ga, a morati se

nepovratno rastati od njega. Pokušao je Isus pripremiti svoje ljubljene na sve ono što se imalo dogoditi. Nije želio da njegova ljubav bude pobijedena, nije htio konačni pad i besmislenost ljudskog života. Svaki čovjek, osjećajući da mu se bliži kraj, želi ostaviti trag, pečat svoga postojanja koji će njegove nasljednike potaknuti da mu budu što sličniji. Mnogi smatraju da treba iza sebe ostaviti nagonjilana zemaljska dobra i osigurati mnoga pokoljenja. Pitam se je li to ispravno razmišljanje? Hoće li ih zbog toga djeca više cijeniti? Teško. Ostaviti će im breme pohlepe, egoizma i netolerancije. Zaboraviti će ih prije nego što im se tijela ohlade. Ne želeći upasti u takvu zamku, Isus je sigurno dugo razmišljao što će ostaviti svojim učenicima. Gledano našim ljudskim očima očekujemo nešto grandiozno i veličanstveno. Uistinu tako je i bilo. Ostavio im je u nasljedstvo najuzvišeniji poklon koji čovjek može darovati drugom čovjeku – predao im je sebe, svoj život, nepatvorenu ljubav. Isuse moj, hvala ti na tolikoj milosti! Hvala ti što ljubiš nas nesavršene i nedostojne tvoje ljubavi. Zahvaljujući tvojoj neizmjernoj mudrosti nisi sljedbenicima ostavio ništa zemaljsko oko čega bi se mogli sporiti, otimati, ratovati. Ostavio si im sebe u sakramantu svoje ljubavi. Tražio si da tvoje riječi i gesti „čine njemu u spomen“ kad se okupljaju blagovati kruh života i piti kalež spasenja. Zato je i nama važna ova večer Velikog četvrtka da se spomenemo trenutka u kojem nam je Isus ostavio sebe kao trajni spomen i poticaj da i sami činimo ono što je on činio i nama. Pokušajmo ove noći preispitati svoj život i svoje postupke. Nastojmo biti pronicavi u svom ovozemaljskom hodu. A tako su

teška i bremenita ova vremena. Materijalna dobra i novac postali su mjerilo vrijednosti. Uvukla se ta teza u sve kutke čovjekova života. Treba mnogo spretnosti i upornosti da zaobiđemo ispravnosti modernoga društva. Pokušajmo poput našeg Gospodina štovati „sebedarje“ u svakom danu poklonjenog nam života. Primajmo Kristovu neprolaznu ljubav po Presvetoj euharistiji i ostavimo u nasljedstvo Gospodina i vlastiti život. Euharistija je spomen na Kristovu pobjedu nad grijehom i smrću. Slavljem iste živi je Isus stalno među nama, a onda je tu i Njegovo spasenje. Samo tako ćemo se svi zajedno naći i uživati u ljepoti kraljevstva nebeskog. Hvala ti moj Gospodine što nam na temelju otajstva ove slavne večeri šalješ svoje divne pastire da nas krijepe, čuvaju i vode bespućima sadašnjosti. Hvala im što nam ne dopuštaju da se izgubimo i odlutamo nekom primamljivom stranputicom.

Isuse, tvoja iskrena i bezgranična ljubav povezuje sva otajstva ove veličanstvene Posljednje večere. Ponižavajući se u činu pranja nogu, svojim apostolima je pokazao kakvi trebaju biti. Naučio ih je kako djelima iskazati svoju ljubav. Oprao im je noge kako bi oprao grijehе

njihovih otaca koji su bili slabi u svojoj vjeri. Često su na putu oslobođenja iz egipatskog ropstva vrijeđali i ranjavali Gospodina štujući lažne bogove i predavajući se ovovzemaljskim užitcima. Zato su bili kažnjeni te nisu doživljeli oslobođenje. U spomen na te događaje, svećenici svake godine biraju dvanaest apostola i simbolično im peru noge. Ove godine u našoj župi su izabrani predstavnici branitelja. Ima li bolje poveznice s ispaćenim izraelskim narodom? Isus nas je poučio da je služenje bližnjima sama srž kršćanstva. Gospodine ti si svjedočio da su naši junaci, slijedeći tvoj svijetli primjer, spremno založili svoj život u ime ljubavi. Goloruki s krunicom oko vrata krenuli su na trnoviti put slobode. Pranjem nogu očišćeni smo od svih grijeha počinjenih kroz povijest i nagrađeni neprocjenjivim darom vlastite domovine.

Na kraju večere Isus proriče svojim učenicima da će ga jedan od njih izdati. Kako je moguće da te izda netko koga toliko ljubiš? Zar ljubav ima cijenu? Juda Iškariotski je procijenio neprocjenjivo. Na trideset srebrenjaka. Ne mogu

ne zapitati se ima li moja ljubav cijenu? Ima li tvoja ljubav cijenu? Isus odlazi u Getsemaniju da se pomoli, osjećajući nadolazeći kraj. Često je On odlazio u samoču na molitvu i razgovor s Ocem. Ovaj put je zamolio Ivana, Petra i Jakova da ga prate. Želio je da mu budu blizu, da ne bude sam. Pozvao ih je da bdiju s njim i olakšaju mu muke. Svjestan patnje koju mora podnijeti moli Boga da ga mimoide gorka čaša, ali želi da se ispuni volja Očeva. Pada licem prema zemlji i izražava poslušnost Ocu, predaje mu se s punim pouzdanjem. Dok namjerava ispuniti njegov naum, znoji se Isus krvavim znojem. Strah je to pred težinom grijeha koji preuzima na sebe. Njegove učenike san je svladao tri puta. Nisu bili u stanju bdjeti uz njega i moliti zajedno s njim. Gospodine, molimo te da budemo budni da možemo svakoga dana bdjeti s tobom u molitvi. Znamo da je izuzetno teško slijediti Božju volju. Put je to trnovit, pun križeva, uspona i padova. Bože naš, daj nam snagu da ti ostanemo vjerni i ne skrenemo s tvog puta.

Mirjana Gambiroža

ORDO FRANCISCANUS SEACULARIS OFS

„Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se“ Mt 7,7-8.

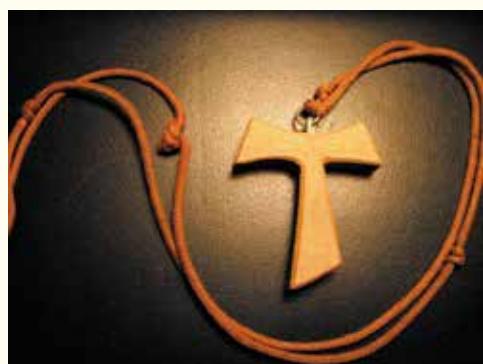
Za vrijeme rata s Perugiom 1203.-1204. u zatočeništvu i bolesti jedna duša je žarko tražila Ljubav. I Ljubav mu je odgovorila svojim rajske dodirom. Toliko ju je zavolio i cijelim svojim bićem želio joj je uzvratiti Ljubav. Taj rajske dodir oslobodio ga je ljudskog obzira, srama, navezanosti, materijalizma, a opet je bio prožet božanskim dostojanstvom Božjeg stvorenja. Njegovo oružje za život bili su siromaštvo, čistoća, poslušnost. Siromaštvo je štitalo njegovu dušu od zaraze materijalizma, čistoća od zavodljivih strasti, a poslušnost Evanđelju otvarala mu je puteve ka Ljubavi.

Ta mila duša, koja se najviše od svih svetaca oslobodio ovisnosti o bilo čemu i suočlio Isusu bio je Giovanni Francesco Bernardone, odnosno sv. Franjo Asiški.

Dodir Ljubavi koji je on doživio nije mogao ostati sakriven. Kuda god bi on prošao osjetio se miris, lahor ili sama milina prisutnosti te Ljubavi. Mnogo ljudi osjetilo je isti vapaj duše kao sv. Franjo i uz Red manje braće i Red siromašnih gospoda (Klarise) nastaje Treći red odnosno tada se zvao Red pokorničke braće i sestara koji žive u svijetu a danas Franjevački svjetovni red (OFS), u svojim obiteljima, bave se svojim poslovima ali žive kao pokornici i tako nasleđuju Isusa Krista. Ta karizma od 1221. godine, kada je potvrđeno prvo Pravilo reda pokorničke braće, pa sve do danas živi i dotiče duše željne Ljubavi.

Franjevački svjetovni red ima svoje vlastito *Pravilo, Generalne konstitucije, Statute, Statut za duhovnu i pastoralnu asistenciju i Obrednik*. Godine 2018. obilježuje se 40 obljetnica (1978.-2018.) odobrenja obnovljenog *Pravila* (Pavao VI., 1978.) na svim razinama OFS-a: međunarodnoj, nacionalnoj, područnoj i mjesnoj. Svjetovni franjevci prisutni su u 115 zemalja svijeta, a samo u Hrvatskoj je oko 4100 članova. Oni su pozvani biti evanđeoski kvasac u svijetu, svojoj obitelji, sredini u kojoj žive, rade i djeluju, kulturi, društvenom i javnom životu. Za njih su molitva i apostolat duša života i rada, a u svom životu pozvani su danomice na korjenitu unutarnju promjenu opsluživači Evanđelje sljedeći primjer sv. Franje Asiškog.

Onaj tko osjeti taj poziv može započeti s formacijom u Franjevačkom svjetovnom redu. Prvo razdoblje je vrijeme uvođenja koje služi upoznavanju Reda, sv. Franje, Crkve i njezinog nauka. Nakon toga slijedi vrijeme početne formacije koje traje najmanje godinu dana kada se dublje upoznaje sv. Pismo, crkveni nauk, molitveni i sakramentalni život, duhovnost svjetovnih franjevaca/-ki, dokumenti

Reda osobito Pravilo i poslanje svjetovnih Franjevaca na različitim područjima svoga života, u Crkvi i u društvu. Prijetrajnih zavjeta kada kandidat obećaje da će kroz sve vrijeme svoga života živjeti Evandelje u Franjevačkom svjetovnom redu opslužujući njegovo *Pravilo*, kandidat polaže privremene zavjete koji mogu trajati najviše do tri godine.

Osobitost ovakvog načina života je život u bratstvu (fraternitas) koje se okuplja na redovite susrete različitog sadržaja: molitvene, formativne, radne, karitativne i bratska druženja. Iz susreta osim ideja i inicijativa najvažnije za istaknuti je upravo sam život u bratstvu (fraternitas) koji predstavlja međusobna potporu braće i sestara na životnome putu, dijeljenju radoći i tuge te potpora u ljudskom i vjerničkom rastu.

Kada je sv. Franjo vječnoj Ljubavi širom otvorio vrata svog srca i u potpunosti joj predao svoj život, Bog mu je dao poslanje na koje je odgovorio te je ostavio velik i neizbrisiv trag u povijesti.

Imaš li ti hrabrosti uzvratiti ljubav vječnoj Ljubavi?

U našoj neposrednoj blizini djeluje Ordo franciscanus saecularis (OFS) Franjevački svjetovni red, Mjesno bratstvo OFS-a „Blagovijest“, Split – Trstenik. Kanonski je ustanovljeno 26. ožujka 2012. godine (Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja, Split, *Dekretom kanonskog ustanovljenja Mjesnog bratstva OFS-a „Blagovijest“*, br. 01-182/2012. Split, 26. ožujka 2012.). Priznato je kao javno vjerničko društvo u Katoličkoj crkvi (*Zakonik kanonskog prava*, kan. 303; *Generalne konstitucije OFS-a*, čl. 1. § 5.) u Hrvatskoj.

Trenutno mjesno vijeće OFS-a „Blagovijest“ čine: Mira Maslov, OFS, ministra; Marija Dabo, OFS, zamjenica ministre; Snježana Glibota Burica, OFS,

tajnica; Danijel Pfeifer, OFS, blagajnik; Mladen Knezović, OFS, povjerenik za formaciju, Zoran Jurišić, OFS, povjerenik za informacije, te fra Stipe Nimac, OFM, duhovni asistent.

Mjesno bratstvo OFS-a „Blagovijest“, Split-Trstenik broji 24 trajno zavjetovana člana, 4 privremeno zavjetovana, 3 u početnoj formaciji i 10 simpatizera.

Opslužujući *sveto Evandelje Gospodina našega Isusa Krista* po primjeru sv. Franje Asiškoga ovo Mjesno bratstvo OFS-a dio je velike franjevačke obitelji i Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS-a) koji djeluje, prema obnovljenom *Pravilu* kojeg je 1978. odobrio Pavao VI., na međunarodnoj, nacionalnoj (Republika Hrvatska), područnoj (Splitsko-dubrovačko područno bratstvo OFS-a „Sv. Leopold Bogdan Mandić“ sa sjedištem u Splitu) i na mjesnoj razini (Mjesno bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda „Blagovijest“ u Splitu na Trsteniku).

Susreti se održavaju prema smjernicama OFS-a dva puta mjesečno. Prvi ponedjeljak u mjesecu i treći ponedjeljak u mjesecu u 19 sati u Splitu na Trsteniku u Franjevačkom samostanu oca fra Ante Antića, Put iza Nove bolnice 10 c.

*Tko želi temeljiti upoznati identitet, poziv i poslanje Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) može se poslužiti internet stranicom: <https://ofs.hr/>

Maja Duspara, OFS

Pravilo OFS-a

„Među duhovnim obiteljima koje je Duh Sveti podigao u Crkvi Franjevačka obitelj okuplja sve one članove Božjeg naroda, laike, redovnike i svećenike, koji se osjećaju pozvanima slijediti Krista stopama sv. Franje Asiškog.“

Oni žele na različite načine i u različitim oblicima, ali u uzajamnom životnom

zajedništvu, karizmu zajedničkog serafskog oca učiniti nazočnom u životu i poslanju Crkve.

U krilu navedene obitelji svoje osobito mjesto zauzima Franjevački svjetovni red, koji se oblikuje kao organsko jedinstvo svih katoličkih bratstava, rasprostranjenih po cijelom svijetu, i otvorenih svakoj skupini vjernika, u kojima se braća i sestre, od Duha potaknuti da postignu savršenstvo ljubavi u svome svjetovnom staležu, po zavjetovanju obvezuju da će živjeti evanđelje poput svetoga Franje i pomoći ovog Pravila koje je Crkva potvrdila.“ (Pravilo OFS-a, br. 1-2.)

Generalne konstitucije OFS-a

„Svi su vjernici pozvani na svetost te imaju pravo, u zajedništvu s Crkvom, slijediti vlastiti duhovni put.

U Crkvi postoje mnoge duhovne obitelji s različitim karizmama. U te se obitelji ubraja Franjevačka obitelj koja, u različitim svojim ograncima, priznaje kao oca, nadahnitelja i uzor sv. Franju Asiškog.

U Franjevačkoj obitelji od samih početaka Franjevački svjetovni red ima svoje mjesto. On je uobličen u uređenu cjelinu svih katoličkih bratstava kojih se članovi, potaknuti Duhom Svetim, zavjetovanjem obvezuju živjeti evanđelje poput sv. Franje u svom svjetovnom staležu opslužujući Pravilo potvrđeno od Crkve.

Snagom pripadnosti istoj duhovnoj obitelji Sveta stolica povjerila je pastoralnu skrb i duhovnu asistenciju Franjevačkoga svjetovnog reda Prvome franjevačkomeredu i Trećemu samostanskom redu (TOR). To su ‘ustanove’ kojima pripada ‘altius moderamen’ (‘više vodstvo’) o kojem govori kan. 303 Zakonika kanonskog prava.

Franjevački svjetovni red (OFS) jest u Crkvi javno društvo. Raščlanjuje se u bratstva na različitim razinama: mjesnoj, područnoj, nacionalnoj i međunarodnoj. Ona pojedinačno imaju pravnu osobnost u Crkvi.“ (Generalne konstitucije OFS-a, čl. 1, br. 1.-5.)

KRALJICA APOSTOLA

Unašoj Župi djeluje prezidij Marijine legije “Kraljica apostola”, koji broji 12 aktivnih i 15 pomoćnih legionara.

Osim prezidijskog sastanka i molitve, legionari se bave djelatnim apostolskim radom. U našoj Župi posjećujemo obitelji u njihovim domovima, s kojima molimo krunicu BDM, razne molitve ... i razgovaramo. Legionari potiču župljane na važnost svete mise, molitve i svetih sakramenata.

Četvrtkom odlazimo u Dom za umirovljenike, na Zenti, gdje sa štićenicima Doma molimo krunicu BDM, pjevamo duhovne pjesme, razgovaramo, slavi-

mo KIRSTA! ... Jedna naša sestra s legionarima iz drugih prezidija odlazi u Zatvor na Bilice, gdje zatvorenike nastoje potaknuti na pobožnost prema Mariji, a to je sigurno sredstvo koje nas sve vodi k Isusu. ...

Legionari iz našeg Prezidija, s drugim legionarima, odlaze na širenje Legije po drugim župama. Također sudjelujemo na duhovnim obnovama. U zadnje vrijeme, dva puta smo imali duhovnu obnovu u Samostanu svetog Dominika u Trogiru, koju je predvodio naš duhovnik, otac Petar Galić.

Također, svake godine kroz treći mje-

sec sudjelujemo na Aciesu, to je središnja godišnja legionarska svečanost, gdje svaki legionar ponaosob obnavlja posvetu Blaženoj Djevici Mariji, legijskoj Kraljici, kako bismo od nje primili snagu i blagoslov za još jednu godinu borbe sa silama zla.

Često smo jedni drugima podrška u svim životnim nedaćama i križevima.

Svoj tjedni sastanak održavamo utorkom u 19.30 poslije svete mise, pa nam se dragi župljani pridružite.

Velika je milost biti Marijin legionar (vojnik), jer sve što radimo, radimo u sjedinjenju s Blaženom Djemicom Marijom, naslijedujući njezine krjeposti.

Sve naše biti, htjeti i djelovati čini se "po Mariji, s Marijom, u Mariji i za Mariju".

Cilj Marijine legije je molitvom i

apostolatom širiti vjeru, spašavati duše, te širiti pobožnost prema Mariji.

Marija je kao Majka Kristova i Majka Crkve, uzor nama legionarima, jer mi želimo kao i ona, u bližnjima prepoznati Krista patnika i služiti mu u ljubavi.

U našoj Župi mnogo je starih i nemoćnih koji su osamljeni u svojim domovima, mnogo bolesnika koji čeznu da ih netko posjeti. Puno je onih koji lutaju tražeći svoj put, prepuni su zatvori onih koji su posrnuli ...

Svima njima Marijini legionari dolaze, želeti im donijeti radost Evandelja, riječi utjehe...

U svojim dugogodišnjim apostolatima, zajedno sa svojim sestrama, odlazila sam u kućne posjete, umirovljeničke domove, bolnice, domove za stare i nemoćne i Zatvor.

Neprocijenjivo je iskustvo susreta s ljudima koji nam širom otvaraju vrata svog doma ... ali često i srca ...

Nerijetko smo mi legionari, jedini koji ih posjećujemo. Nemjerljiva je radost zajedničke molitve, razgovora, pjesme ... pa i suza.

Česti smo slušači njihovnih životnih kušnji i drama.

Vrijedi slušati, gotovo 90-šnje iskustvo naše tete Slavke, koja je preživjela pakao Vukovara ...

Njihove priče nas obogaćuju, ali često i u nama izazovu suošjećanje ...

Posebno mi je upečatljivo iskustvo apostolata u zatvoru i susret sa zatvorenicima.

Dugo vremena sam odbijala apostolat u zatvoru. Bojala sam se susreta sa zatvorenicima, ljudima koji su se ogriješili o Zakon, počinili neko nedjelo, koji su osuđeni... zatvoreni...

Istovremeno sam razmišljala o onoj

Matejevoj "što god (ne)učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste (Mt.25,45)

Molila sam našu nebesku Majčicu da mi da snage i hrabrosti, Isusa da mi srce ispuni ljubavlju i milosti kako bih u tim dušama gledala braću...

Marija se pobrinula kako da odem na taj apostolat. Nikada neću zaboraviti prvi dolazak ... kako opisati osjećaj (zbunjenost, strah, iščekivanje...), kada se za vama zatvore teška dvorišna željezna vrata... ulazite u zgradu, i jedna po jedna vrata, rešetke zaključavaju se za vama. Put do zatvorske kapelice činio mi se beskrajno dug... sestra iz drugog prezidija, ja, i stražar... svugdje rešetke, stražari...

Ulazimo u kapelicu, tamo nas čeka kip naše Majčice, raspeti Isus... i ..straha nestane. Odjednom kao da mi je sve poznato... naše...

Ulaze zatvorenici... ljudi s kojima se rukujemo, pozdravljamo... pričamo, molimo krunicu BDM i kapelica se puni posebnim ozračjem, mirom... milosti...

Nikada mi Isus nije bio bliži, činilo mi se da ga vidim u očima tih nesretnih ljudi... svi želete moliti zdrušno i gorljivo, želete čitati duhovna štiva...

Zajedno pjevamo duhovne pjesme... razgovaramo...

...Čovjek, gorostas, visok 2 metra, pun tetovaža, odjednom se rasplače pred vama, kao malo dijete i ispriča svoju životnu priču koju, kaže do tada nije nikome ispričao...

Kako ne osjetiti sućut, samilost...?

Mladi ljudi (20-godišnjaci), zatvoreni teškim rešetkama, ogrezli u tami... moli-mo, suosjećamo, plačemo s njima.

Ako je Gospodin pomogao raskaj-nom razbojniku na križu, tko sam ja.. mi, da ih osuđujemo?

Ovaj apostolat postao mi je poseban. Iako dolazimo tamo samo s krunicom u ruci i puno vrata se zaključa za nama, nigdje se ne osjećam slobodnije nego tu. Nigdje kao u zatvorskoj kapelici, zrak nije tako natopljen molitvama, vapajima... uzdasima...

Tu sam ti tako blizu Isuse...

Moj razapeti Isuse, tu si mi tako živ, stvaran, velik... moj i naš...

Izljeći rane njihove, otvori zaključana vrata njihovih srdaca, prospri zrake svoje milosti po njihovim dušama, naš Uskrslji Isuse!

Marica Erceg

TVOJ PLES SA ZVIJEZDAMA:

kako (p)ostati ostati slavan za sva vremena

(mali vodič kroz poslanicu Rimljanima i naš život)

„E, da mi je biti slavan!“

Razmišljaš li ikad o tome kako bi to bilo? Ljudi, u pravilu, postaju slavni i neslavni na dva načina. Prvi je nasljedstvom dobre ili loše titule, imidža, (ne) pošteno stečenog bogatstva ili položaja. Drugi je način stjecanje slave vlastitim talentima i radom. Krv, znoj i suze. Preko trnja do zvijezda, kažu. No, nije dovoljan samo naš trud ili nasljedstvo. Potrebno je da to netko prepozna, *vrednuje*. I da netko *raširi glas* o nama. Pa onda dopuštamo da našu vrijednost određuje (samo) mišljenje ljudi: obitelji, ulice, radne sredine, javnosti. Borimo se da se o nama (dobar, loš, bilo kakav) glas raširi

od usta do usta, po društvenim mrežama, na televiziji ili u tisku. Pri tome često trpamo u isti koš ljude koji su „slavni“ sa „neslavnim“ i „poznatima.“ I za sve njih koristimo pojам „zvijezda“ ili sve češće englesku riječ „celebrity“ (od latinske riječi za „nebo“). Dakle, slavni su ljudi oni ljudi koje „dižemo u nebesa“.

I eto razloga zašto želimo biti slavni. Želimo ići prema gore. U nebo.

Ali, kako? Jer često u želji za nebom završimo u blatu. Mnogi ljudi su za pet minuta (lažne) „slave“ spremni „prodati“ svoje zdravlje, ugled, dušu, obitelj...

Tu nam u pomoć priskače sveti Pavao i njegova **poslanica Rimljanima**. Jesi

li je ikad (pro)čitao? To je, kažu mnogi stručnjaci, jedan od najvažnijih tekstova u Novom Zavjetu. Za mnoge je njezino **osmo poglavlje** najljepši, najveličanstveniji i „najkorisniji“ dio Biblije.

Poslanica Rimljanim – upute prema istinskoj slavi

Zašto ljudi žele biti slavnici? Želimo ići prema gore. To je prirodna težnja, usaćena čovjeku. **Gore srca.** Gdje? *Kod Gospodina.* Problem nastaje kada se traži slava na pogrešan način. Bez Krista. Osjećaš u sebi da si *nekompletno* stvorenje. *Nedovršen(a).* *Neispunjena(j).* A osjećaš još nešto: teret grijeha dodatno otežava situaciju. Zašto? Grijeh dovodi do poremećenog razuma, potamljenog srca i štovanja idola. Ti lažni bogovi kojima se klanjaš u životu mogu biti *moć, novac, požuda.* Želja za vladanjem, vojni sukobi, gospodarsko iskorištavanje dovodi do uništavanja ljudi, gradova, država i prirode. Zemlja se ne obrađuje, šume se sijeku, vode se zagađuju. Zvuči poznato? To nije samo svjetska stvarnost, nego i naša, domaća. Kako danas, tako i u vrijeme svetog Pavla. Nova lica, ali scena ista. Neki novi cezari, neko novo Rimsko carstvo. Neki novi „Rimljani“. Mi. Ti i ja. Potlačeni. Čime? Zlom, pokvarljivošću i ...smrću.

Pavao nama donosi Radosnu vijest. Koju?

1. Istinska slava – Bog će sve preokrenuti! To je Radosna vijest! Bog preokreće na dobro sve onima koji ga ljube. On je, u svojoj svemoći, stvarajući čovjeka slobodnim, dopustio da se po Adamu i njegovu (i našem) padu, svi zaogrnu u zlo, pokvarljivost i smrt...zašto? Da se svima smiluje! Kako? Po novom Adamu – Kristu, i novom čovječanstvu – Crkvi!

U tu novu stvarnost svi su pozvani, i svi imaju pristupa. Bez iznimke! I to je ta istinska slava koja nas čeka a sad je *skrivena*. Kao što je bila skrivena u Kristu na njegovu križu. Kršćani su skriveni „celebritiji“. U Bibliji riječ „slava Božja“ (kabod Yahweh) znači „težina“. Istinski je slavan onaj tko ima „težinu“, kao osoba. Rekli bismo, ona(j) tko „piza“, tko ima određene vrijednote kao osoba. Bez obzira je li „plemenita“ roda, zdrav(a), bogat(a), lijep(a), obrazovan(a), na visokoj poziciji(i), poznat(a), cijenjen(a). Često je upravo suprotno. Jedino Bog daje tu pravu slavu, to jest „težinu“ - dobrotu (dakle, sve vrline), nepokvarljivost i vječni život. Bez Njega svi ostajemo „laka kategorija“. I zato osjećaj praznine koji progoni mnoge ljude može ispuniti samo Bog. On jedini daje značenje, smisao i potpunost našem životu. On nas oslobađa od iskvarene želje za moći, bogatstvom i požude. Na koji način? Preko jednog čovjeka. Najslavnijeg od svih. Onog koji je umro na križu: u sramoti, neimaštini, izranjenosti, osamljenosti i neshvaćenosti. U slavi koja je tada bila skrivena.

2. Pravi Cezar – je Isus Krist. On je pobjedio zlo, pokvarljivost i najjače „oružje“ zemaljskih cezara: smrt. I zato Pavao poručuje nama, „Rimljanim“: ne boj se moćnika i prijetnje smrti! Ovaj novi i istinski, pravi Cezar ne čuva ljubomorno za sebe svoj slavu nego dijeli s nama svoju moć, svoj položaj i svoju istinsku ljubav i sućut prema svakom čovjeku. I to je ta istinska slava koja nas čeka a sad je *skrivena*. Kao što je bila skrivena u Kristu na njegovu križu, skriva se i u našem životnom križu. Ako je taj križ od Boga, ako imamo udjela u

Kristovu križu. Ako i mi u borbi za istinu, ljubav, dobro s Njime, živimo u sramoti, neimaštini, izranjenosti, osamljenosti, neshvaćenosti, anonimnosti. Takvi ljudi su skriveni „celebritiji“. Kršćani. Što to znači?

3. Djeca Božja – TI naslijeduješ slavu Oca. I Sina. Bog tebe posvaja. U krštenju. Što je za Rimljane značilo posvojenje? Prvo, znači da su tvoji dotadašnji dugovi otpisani. Drugo, to znači da imaš novo ime, novi imidž i da si nasljednik svega što Otac ima. Treće, to znači da je Otac odgovoran za sve sve tvoje postupke i u svemu ti pomaže. Četvrti: ti imaš nove obvezе: poštivati Oca i činiti ga sretnim. Uzvratiti dobročinstva. Jedno je postati dijete Božje. To nije dovoljno. Pozvan(a) si rasti u tome odnosu. Postati potpunim članom te nove, Božje obitelji, te kuće slavnih. Kako?

4. Tvoj ples sa zvijezdama – život je kao ples. Tvoj Otac nebeski je kao *predsjednik žirija*. On odlučuje o ocjeni koju ćeš dobiti. On ti daje *vrijednost* kao osobi. Koliko ti daje? Sve! Za njega si ti čista desetka! Neprocjenjiv(a). Uvijek. Kaže Katarina Sijenska: Bog te ne nagrađuje za tvoje vrijeme i trud, nego za ljubav koju pokazuješ. I Otac ti za to daje pomoć: šalje ti naboljeg instruktora: soga Sina, prvorodenca od mrtvih. Isusa Krista. Sa njime učiš kako „plesati“ do prave slave: kako živjeti i voljeti. Koji su plesni koraci? Prvi je: *preobrazi svoj razum*. Tvoj život kontrolira ono što ti se vrti po glavi. Koje te misli preokupiraju? Vidiš po tome što stalno osjećaš. Osjećaš li strah? Brigu? Krivnju? To znači da još ne shvaćaš do kraja da te Otac posvojio, da te neizmjerno voli i prihvaca. Na to trebaš usmjeriti svoje misli. Kad to usti-

nu shvatiš, smanjit će se tvoja potreba za dokazivanjem sebi i drugima. Manje će te smetati kritike. Imat ćeš pravi izvor (samo)pouzdanja. Imat ćeš više povjerenja u odnose sa drugim ljudima; više radosti u molitvi, manje navezanosti na ljude, događaje, stvari i tvari. Drugi plesni korak života je *poslušnost* iz *zahvalnosti*. Treći je korak *mrvljenje* svojih loših sklonosti. Zbog prijezira prema krovom plesnom koraku života: grijehu. Jer grijeh vrijeda predsjednika žirija (Oca). Kad sagriješiš, ne očajavaj i ne predbacuj si! Ne sakrivaj svoj krivi korak od Instruktora. Pokaži ga Njemu. Ako ti je teško Njemu pred oči, javi se prvo njegovoj pomoćnici: Majci. Gospi. Nek te ona uči plesati. Dok plešeš, gledaj stalno tu svoju Instruktoricu u oči i pouzdaj se u njezinu ljubav! Malo po malo prati što ti ona i njezin Sin pokazuju. I naučit ćeš.

Ponekad će ovi koraci životnog plesa do zvijezda i slave ići malo teže. Tada će tvoj Instruktor i njegova Pomoćnica upotrijebiti jednu posebnu „protezu“ za tvoje „noge“ – *križ*. Ali to je za tvoje dobro. Boljet će te. Sve će to Bog okrenuti na tvoje dobro. I sramotu, neimaštinu, izranjenost, osamljenost, neshvaćenost, neznantnost. Ako ti nestane snage, pouzdaj se u „*snagu publike*“. Snagu Crkve. S njima si povezan jednim posebnim „*wi-fijem*“ koji se za nas zauzima neizrecivim uždasima. *Duh Sveti*. On gradi jednu novu društvenu mrežu, jaču od televizije, novina, Facebooka, Instagrama, mrežu koja o tebi širi glas do žirija, do Oca. I Otac će čuti tvoj nijemi krik i uzdah i onaj glasni publike. I prepoznat će djelo tvoga Instruktora. Njegova slava postat će tada i tvoja slava.

GOSPA KAZANSKA

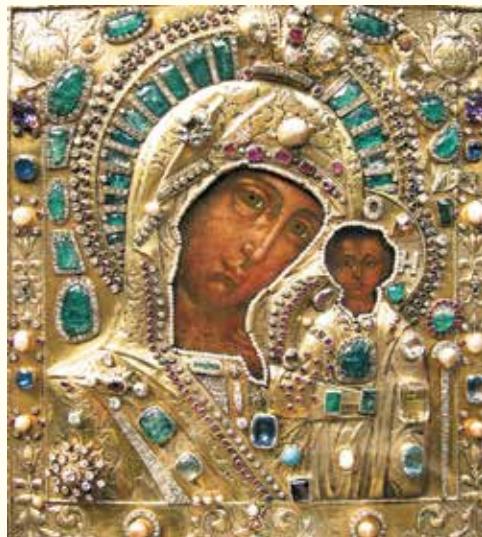
**Majko, evo ti sina. I kćeri.
Sine! Kćeri! Evo ti Majke.
I gledaš ti Nju. I Ona gleda tebe.
Sa naslovnice ovog broja „Žira“.**

Gospa Fatimska. Sigurno si već dobro upoznat(a) s kipom Gospe Fatimske. Ako nigdje drugdje, onda svakako u našoj župi. Ali, znaš li da postoji i ikona Gospe, iz Fatime? Da, Fatimska ikona... Pred Njom se molio svetac naših dana Ivan Pavao II. Ali, ona je zapravo i puno drevnija. Nije oduvijek bila u Fatimi. I nije samo fatimska. Od davnina se zvala drukčije: čudotvorna ikona Gospe Kazanske. Još od 13. stoljeća bila je jedna od najštovanijih ikona na istoku. Tamo je poznata kao zaštitnica Rusije. Jer je stoljećima svojim zagovorom štitila ruski narod kroz mnoge bitke.

Godine 1612. sveti Sergej Radonješki (koji je umro 1392.) ukazao se biskupu Arseniju i rekao mu da će Gospa Kazanska intervenirati u bitci za Moskvu. Ikona je tada stavljena na čelo vojske i okupatori (Poljaci) su otjerani; Kremlj je 27. studenog bio oslobođen. Otada, svaki put kad su ruske vojske išle u bitku, ikona Gospe Kazanske ili jedna od njenih kopija je stavljana na čelo postrojbi. U rujnu 1812., maršal Kutuzov je pod njenom zaštitom konačno nadvladao velikog Napoleona.

A onda....1904. godine ikona je ukrađena.

Rusija je ostala bez svoje Zaštitnice. I onda je nadošla Oktobarska Revolu-

cija 1917. godine. A s njome i boljševici.

Bazilika u kojoj se prije toga nalazila ikona je uništena, uz povike: „Vidite, nema Boga! Uništavamo kuću takozvane zaštitnice Rusije i ništa se ne događa!“

Prema nekim istraživačima, godine 1935. ova čudotvorna ikona je s Istoka došla na Zapad. Dana 23.rujna 1953. engleski pustolov Mitchell Hedges kupio je ikonu. Što je s njom bilo između 1917. i 1935. nije poznato. Neki špekuliraju da je bila u posjedu Hermanna Göringa, Hitlerovog bliskog suradnika. Do 1965. bila je u posjedu Hedgesove kćeri, Anne. U međuvremenu, posebni paviljon je podignut na Svjetskom sajmu trgovine u New Yorku kako bi ikonu ljudi mogli doći častiti. I tada na scenu stupa Plava vojska Fatime. U rujnu 1965., zajedno sa biskupom iz Fatime molili su pred ikonom za obraćenje Rusije i svjetski mir. Istovremeno su njihove skupine diljem svijeta održale istovjetna noćna bdjenja. Dana 4. listopada 1965., papa Pavao VI. Došao je blagosloviti ikonu. Zahvaljujući pomoći velike vojvotkinje Ksenije Aleksandrovne i patrijarha Leontija iz

New Yorka, utvrđeno je da je uistinu riječ o izvornoj ikoni koja je ukradena u vrijeme boljševičke revolucije. S obzirom da nije bilo govora o mogućem vraćanju u Rusiju pod njezinim tadašnjim režimom, činilo se da je najlogičnije je odnijeti je u Fatimu, gdje se upravo 1917. godine (slučajnost?) trojici fatimskih vidjelaca ukazala Gospa. I predvidjela obraćenje Rusije. Plava vojska je 1970. namaknula dovoljno sredstva za kupnju ikone. I odnijeli su je u Fatimu. Najcjenjenija ruska relikvija našla je utočište tamo gdje je Gospa predvidjela zlo komunizma.

Zapad je ikonu odlučio vratiti Rusiji, jer bi njezin povratak kući značio da će komunizam uskoro doživjeti svoj kraj. Ipak, zbog mogućnosti da dođe do ozbiljnog razdora u Rusiji i velikih sukoba, odlučeno je da ikona ostane u Fatimi dok se Rusija ne oslobođi komunizma.

Nekoliko godina nakon što je papa Ivan Pavao II čudesno preživio atentat, ikona je završila u njegovim privatnim odajama. Bio je uvjeren da ga je Gospin zagovor spasio. Rim, ipak, nije bio njezino konačno odredište. Kad se komunizam urušio, 1989. godine moskovski patrijarh Aleksej II sastao se u Seattleu sa upraviteljem Plave vojske. Ipak, 1993. Ipak, papa je bio taj koji je pregovarao sa vodama ruskog pravoslavlja o povratku ikone u Rusiju, jer je osobno htio posjetiti Moskvu ili Kazan. Kao znak približavanja dviju Crkvi koje su podjeljene od 1054. godine. Ivan Pavao II smatrao je da će Rusija biti spašena upravo kroz pravoslavlje a ne unatoč njemu. Kroz zajedništvo latinske i bizantske Crkve u vjeri. Godine 2003. Vladimir Putin posjetio je papu. I poljubio ikonu.

Papin san o posjetu Rusiji gdje bi osobno izručio ikonu ruskom narodu

nije se ostvario. Bolest je učinila svoje. I interesi nekih drugih moćnika. Krajem kolovoza 2004. papa se oprostio od ikone koja je čitavo desetljeće visila nad njegovim radnim stolom. Pri tome je rekao: „Koliko sam li se samo puta molio Majci Božjoj Kazanskoj iskajući da štiti i vodi ruski narod i pripremi trenutak kada će svi učenici njezina Sina, prepoznavajući se kao braća, znati obnoviti svoje kompromitirano jedinstvo.“ Ikonu je tada izaslanstvo predvodeno kardinalom Walterom Casperom odnijelo u Rusiju gdje je 2005. godine konačno vraćena u njezin dom, u Kazan. Kardinal Casper, predsjednik Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana je primjetio: „ikona Gospe Kazanske je simbol nove Europe i njezinog nastajanja, u kojem Rusija ima svoj udio. Gospa Kazanska je zaštitnica Europe i njezinih kršćanskih korjena. Nakon dva svjetska rata i fenomena sekularizacije, Europa treba opet biti uteviljena na vjeri.“

Pred ovom ikonom toliko toga dobrog je izmoljeno.

A sad imaći priliku i ti stati pred nju.

I uključiti se u molitvu. Sa tri nake: Prva je: obraćenje grešnika u Crkvi i izvan nje. Druga je: uklanjanje totalitarnih režima svake vrste i svih oblika njihovih ratova. Treća je: svetost svih starješina Crkve koji stradavaju na razne načine.

Za novu Europu. Istočnu i zapadnu. Ujedinjenu. Kršćansku.

Tko će, ako nećemo mi, duhovni sinovi i kćeri Kraljice u zlatnoj haljini - Gospa Fatimske i Katarine Sijenske, djeve i druge iz njezine pratnje?

Don Danko Koovačević

Za križem do Svetog Križa

Žao mi je što ove godine nisam bila na žhodočašću. Deveta je godina, kako župljeni zajedno s svećenicima i časnim sestrana hodočaste na otok Čiovo u Arbaniji, Svetištu Svetoga Križa.

Lijepo je nakon Sv. Mise, okrepljenji Tijelom Kristovim kreniti na hodočašće. Prolazi se ulicom B. Bušića, Velebitskom, preko ulice Domovinskog rata, spušta se prema Brdima kroz Dujmovaču do Solina, pa starom kaštelanskom cestom do Trogira na Čiovo.

Na čelu kolone je Križ s raspetim našim Otkupiteljem. Molitva i pjesma koja prati svaki korak, svaki kilometar, a ima više od 30 km, daje snagu i hodajuće je svjedočanstvo naše vjere.

Križ ide od ruke na ruku na neko određeno vrijeme. Tako svi s poštovanjem, moleći postaje Križnoga puta, osjete pa makar i na kratko težinu Križa

Pješačila sam u Sinj, to se odvija uviјek noću, tako da me je iznenadilo kako je, za mene lijepše hodati danju. Radujem se ljudima koji pokazuju poštovanje

prema Križu, kako javno potvrđuju svoju vjeru. Poneko se zaustavi i izade iz automobila, prekriže se. Netko opet stane s posлом koji radi, netko skida kapu. Netko veselo pozdravlja, blagosljivlje nas, ali svi se prekriže. To me uvjek veseli. Mnogi koji su toga dana izasli i vidjeli nas, pomolili su se, a da to nisu imali ni na kraj pameti. Bilo je tu i odmora i ljudi koji su nas čekali i dali jesti i piti.

Pješačeći kilometre i kilometre, naučila sam to da bez molitve i Božje pomoći ne ide. Provala sam to sama na sebi. Počela sam razmišljati o životnim brigama, odmah bi me uhvatio umor. Zato sada Gospoda i molitvu ne ispuštam ni na sekundu.

Ovo je slobodno možemo reći, jedno veliko zaboravljeno Svetište, u kojem su rane na Raspelu prokrvarile na Veliku Subotu 1600 godine.

Toga dana, brat laik je uređivao crkvu i primjetio da iz Isusovih rana kapa krv. Prestrašio se i javio prioru, a onda su počela zvoniti zvona da okupe svu braču.

U to vrijeme u Trogiru su živjeli pretežno Grci, povjerovali su čudu i odmah se brodicama uputili prema Čiovu. Cijelu noć su bđijeli pred Križem, a krv je opet prokapala iz Isusovih rana, što je imalo za posljedicu da je samostan postao jedan od najznačajnijih Svetišta Dominikanske provincije Dalmacije.

Samostan je utemeljen 1432. na osnovu papinske buli. Gradske vlasti dodjelili su dominikancima zemljište uz more, koje tada nije imalo ama baš nikavu vrijednost. To se danas preokrenulo i nadmašilo sve vrijednosti.

Glavni oltar je posvećen Sv. Križu, lijevi Bogorodici od Rožarija, a desni sv. Jeleni. Do dana današnjeg ostalo je osobito štovanje drvenom raspelu koje upečatljivo visi ispred svih oltara gotovo na sredini crkve.

Napoleonovim osvajnjima dolazi do osipanja samostana, tako da je ostalo samo par redovnika. 1852 ostaje bez redovnika te je iste godine i ukinut. Uoči II svjetskog rata samostan je oživio. Tu su djelovale dominikanke koje su u njemu vodile Misiju kuću, lječilište za djecu oboljelu od malarije. Bila je to Kuća antimalaričnog lječilišta. 1957. godine postaje sjedište župe Žedno-Arbanija.

Predivno je to iskustvo pješačenja koje te vodi do crkve. Korizmene pjesme ostavljaju duboki dojam na svakog čovjeka. Dogodi se neki spoj srca, razuma i Boga. Možda ne kod svakoga, ali sigurna sam da je mnogo sjemenja palo na plodno tlo.

Gospin plač, ne znam da to može ikoga ostaviti ravnodušnim.

Onda tu je i milost Ispovjedi koju svi iskoriste. Papa je udijelio 7 godina oprosta za sve koji hodčaste, ispovjede se, daju djelo milosrđa i izmole molitve svima već znane. Svi operu svoju dušu kako bi hitali k Uskrslom Isusu. Vrhunac

je uvijek Sveta misa, čitanje Riječi, Pretvorba i pričest, sam nam se Isus daruje i blagujemo ga.

Zajedništvo jedne župe, kao što je naša veliki je dar Božiji to je uvijek nama na izgradnju, a na slavu Božju.

Možda smo bili i prezreni u nečijim očima, ismijavani sablazan....možda... samo ja se tih i ne sjetim. Vidim oko sebe uvijek dobre ljude. Nisam luda, znam da ima zla, ali ja ga ni ne spominjem, samo molim za njih i blagosljivljam ih. Imam možda više križeva od drugih ali oni su i tako put za Kraljevstvo nebesko. Vjerujem Bogu, on ne grieši.

Lidija Topić

Koljena moja padaše na tlo
 Glava moja naslonjena na Križ
 Hladnoča mi prođe tijelom
 čelo se sljubilo s drvetom
 a poviše mene Ti
 Raspeti moj Isuse.

Drvo mi rashlađuje misli
 ne molim
 niti se žalim.

Davno je netko drugi već odlučio.
 “Njegova Krv na nas
 i na glave naše djece”.

Evo me Raspeta moja ljubavi
 tu sam
 šutim
 osjećam samo otkucaje svoga srca.
 Prebirem strunama duše svoje.
 Inicijali moji od davno su već tu
 upisani.
 Na drvetu Križa
 Hladno je drvo
 duša gori od ljubavi
 hvala Ti što sam te spoznala.
 Hvala ti što me križnim putem
 života moga
 vezuješ sa sobom.
 Što bih ja bez tebe
 Kuda bih bez tebe.
 Ti si mi splav koja spašava
 Ti si mi most za prijeći prijeko
 Ti si mi radost u tuzi
 Ti si mi utjeha u nemoći
 Ti si mi oslonac u bolesti
 Ti si taj s kojim sam bez prestanka.
 Ti si taj s kojim se budim
 Ti si taj s kojim radim
 Ti si taj s kojim dišem
 Ti si taj s kojim postojim.
 Ti si taj koji me nikada nije lagao
 Ti si taj koji me nikada nije prevario
 Ti si taj koji me ne osuđuješ
 Ti si taj koji snagu mi vraća

Ti si jedini i neponovljivi.

Dugo klečim
 teško mi je odvojiti glavu od Križa
 Tijelo svoje ne osjećam
 duša je ta što kleči.

Raspeta moja ljubavi
 kako da Ti zahvalim
 Ti ionako sve već znaš.
 Zato šutim
 Zato nema misli
 Zato nema molitve

Zašto?

Želim biti s Tobom u tišini
 osjetiti tvoju prisutnost
 jer ona mi je najvažnija.

Ti na Križu
 ja na koljenima.
 Ti daruješ život
 ja dobivam snagu za dalje.
 Tišina i povezanost mene i Tebe
 neda se opisati
 to se može samo osjetiti.

To blaženstvo je najljepše i najbolje na
 svijetu.

Ta ljubav moja prema Tebi
 slađa je od meda
 jača je od oluje
 odoljeva najjačem plimnom valu
 vrijednos joj se neda izmjeriti
 ona se jednostavno osjeća.

To je najljepši osjećaj koji postoji na
 ovome svijetu.

Volim te Rapeta moja ljubavi
 s toga kad god mogu
 širim ruke i kličem
 Volim te Isuse
 Volim te Isuse Sine Boga živoga.

Lidija Topić

HODOČAŠĆE NA OTOK PAŠMAN I VRANSKO JEZERO

23.03.2019.

Počela se radati tradicija u molitvenom lancu „Žive krunice“. Već pet..., šest... godina, odlazimo na hodočašća u neko od Svetišta. Nadam se da će se tako i nastaviti.

Ne znam točno koliko godina ima od kada je došao na službu u našu Župu don Dario Čorić i 08.12. dao moliti dobrovoljno deseticu krunice po Otajstvima. Tada je nastao „živi lanac ili vijenac molitve, Krunice“. Nakon par godina kapelan je otišao, ali nije otišla i molitva. Veliki broj članova nastavio je moliti deseticu koju je u tom momentu dobio. Nastalo je malo zatišje, ali vatra molitve ostala je u mnogim srcima. Vatru molitve

kod mnogih duša, nitko nije mogao ugasi, tako je „Vijenac“ i dalje postojao, molilo se na samotnim mjestima. Bog je ustrajnost svojih vjernika nagradio.....

Opet se pokrenuo lanac molitve „uživo“ u Hramu. Počela su hodočašća Vivenca žive krunice.

Da, imamo mi i svoju povijest, a stvaramo tradiciju. Mislim kako bi bilo dobro to negdje sve zabilježiti od prvih dana pa nadalje. Možda se i netko sjetio pisati naše događaje..... jedno desetljeće smo sigurno ostavili iza sebe.

Cilj današnjeg putovanja bio je blizu.

Na brdu Ćokovcu kod Tkona, na otoku Pašmanu, na visini od 95 metara,

nalazi se benediktinski samostan Sv. Kuzme i Damjana, jedini aktivni samostan u Hrvatskoj. Naziv „Čokovac“ dolazi od riječi „ćok“ što znači kos. Stigli smo do Biograda na Moru, na trajekt za prijeći prijeko, na otok.

Rođena sam na moru, jednostavno volim more i uvijek kada ronim i divim se podmorju, imam osjećaj da će prodisati, tu na par metara dubine. Istim žarom promatram i površinu, to naše lijepo plavo more. Sunce se poigrava valovima, koji se danas jedva naziru.

Još od kada znam za sebe , gledala sam za sunčana vremena, kako se more igra svojim zvjezdicama. Svjetluca more, ja zagledana u iskrice koje se formiraju, smijem se moru koje poskakuje i kao da te male iskrice sunca u dodiru s morem postaju brojnije i razigranije. O mirisu mora, brodova, brodskih konopa, trajeka-

ta....., da i ne govorim. Mirisi su to mojega djetinjstva. Zanimljivo je kako nas miris, brzinom munje, vrati u neka prošla vremena, tako su mene vratili u moje odrastanje. Radost mi je okupala cijelo tijelo i dušu.... bila sam sretna.

Teško je pisati o osjećajima. Ne daju se prenijeti na papir. Nadahnuće je na putu jedno, a u momentu pisanja drugo. Pokušat ću to nekako pretočiti u riječi, a najradije bih pjesmu napisala.

Benediktinski samostan:

Biskup Teodorik je dao sagraditi samostan 1059. na temeljima ranije bizantske utvrde i starokršćanske crkve. Nakon mletačkog razaranja u 12. stoljeću, benediktinci dolaze na Čokovac i grade samostan. U 14. stoljeću, samostan je do temelja razoren i benediktinci su ga ponovno izgradili u gotičkom stilu. Opa-

san je debelim zidinama i ima prekrasan pogled na Kotare, Dinaru, Velebit. Ovo je oaza mira, mjesto u kojem se čovjek može iskreno susresti sam sa sobom i Bogom. Tempo današnjeg življenja toliko vapi za ovakvom tišinom, samoćom, odlaskom na pusti otok kako često u vremenu življenja pomislimo. Na zidu iza Oltara je veliko gotičko rasprelo, a lijevo su i slike svetaca Kuzme i Damjana. Predivno mjesto. Samostan, koji kao svetionik stoji na vrhu brda, ne kako bi bio putokaz i upozorenje za pomorce i ribare. Stoji kao svetionik koji na sve strane svijeta nevidljivo šalje lahor, vihor Duha svetoga i tako šalje molitve, zahvale i blagoslove. Tako sam sretna što postoji netko na svijetu tko moli za mene, moju obitelj i moje mile i drage i za one malo manje drage, za moje neprijatelje, kao što i sama isto molim za mnoge duše i zahvaljujem. Čitavu noć nisam mogla spavati, tako da sam molila, baš za benediktince koje ćemo sutradan posjetiti.

Bog je najbolji slikar. Tako je savršeno rasporedio zemlju i more i darovao nam predivan sunčan dan. Ne znam, kuda bih prije pogledala: more, nebo, brežuljke, zelenilo, kamenja, galebove, Velebit koji ponosno stoji u daljini.... Od kada znam za sebe, uvijek se divim prirodi koju Bog načini. Svaki dan je nebo drugačije, svaki dan je more druge boje.

Ušli smo u samostan, domaćini su nas lijepo primili.... okrijepili, ali ne samo bukvalno. Imali smo Pokorničku molitvu, nakon toga isповijed. Skinuli smo staroga čovjeka i ostavili svoje nečistocene, kako bi ih Krist uzeo i oslobođio, da živimo, dišemo, hodamo, pjevamo, pišemo, slikamo.....slobodni, preporuđeni za novi početak. Ponekad se pitam,

pa da li je to poštено, ja tebi Isuse damjem svoje smeće, suze i kajanje, a Ti... Ti me uvijek čekaš raširenih ruku, pun ljubavi s osmijehom na licu. Uvijek se, kad dolazim na isповijed, osjećam kao onaj rasipni i raskajani sin iz Evangelja. Kako kod Boga nije ništa slučajno, baš je te subote bilo to čitanje iz Evangelja. Uvijek imam pred očima Boga koji me, ne kori, koji mi ne prigovara, koji ne traži da pred njim klečim i molim ga da mi oprosti, kao što mi ljudi to činimo. Želimo pošto poto da se osoba koja nas je povrijedila, ostavila, naljutila, prevarila, ponizila.... da se i sama ponizi, vuče nas za rukav, plače i moli za oproštenje. A mi po mogućnosti da joj, još očitamo nekakvu „lekciju“ prije nego što joj oprostimo i ponovno je prigrlimo sebi. Takvi smo mi ljudi.

Kod Boga je sve okrenuto, za nas „napako“. Bog trči meni u zagrljaj i ne dopušta mi da do kraja kažem koliko mi je žao što sam pogriješila, a svi grijesimo, (ne namjerno, jer kakvi bi to bili vjernici ili ljudi kada bi grijeh činili namjerno), raskajano srce ljubi Bog, a meni srce krvavi „pušta na sve strane“, jer uvrijedih svoje najveće i najmilije dobro.

Vjenac žive krunice za vrijeme ispujanja, molio je krunicu. Sjetili smo se naših župljana koji nisu s nama, koji su

ostali u svojim bolesničkim posteljama, koji su osamljeni, odbačeni ili jednostavno više ne mogu nositi svoj križ, koji su umorni i opterećeni, molili smo za sve one koji nisu sada s nama. Molitva i pjesma i muzika koja je izlazila prebiranjem po žicama gitare.

Sveta misa bila je kruna koja se nadvila nad samostan i čula se pjesma i izvan zidina samostana. Dobro je rekao svećenik koji je predvodio misno slavlje: „Što li će reći slučajni prolaznik, kada čuje ovo slavljenje Svetе mise, kada čuje ovo srčano pjevanje, kojemu ni debeli kameni zidovi, ni drveni krov nisu zapreka“.

Duhovno očišćeni, raskajani, nahrajeni Tijelom Kristovim, razdragano smo krenuli dalje. Posjetili smo franjevački samostan sv. Dujma, koji je sagrađen u mjestu Kraj. Hodajući do njega, primijetili smo trstiku visoku i preko tri

metra, pa sam zaključila da postoji pitka voda, da tu ljudi upotrebljavaju bunarsku vodu. Osim turizma tu je razvijeno i maslinarstvo i vinogradarstvo. Ispred samostana je kip sv. Franje. Priča se da je sam sv. Franjo, dao sagraditi samostan na svom putovanju Dalmacijom kadaje zbog nevere bio neko vrijeme primoran zaustaviti se u Zadru. Crkva ima glavni oltar posvećen sv. Mariji i sv. Jerolimu. Zatim oltar sv. Franje sa slikom i velikim raspelom s lijeve strane. S desne strane je oltar Begrešnog začeća. Tu je i oltar s kipom sv. Antuna i slikom. U samostanu je izložba knjiga i rukopisa, umjetnina, crkvenog posuda i ruha, predmeta ručnoga rada i arheoloških spomenika. Dojmila me se i slika Posljednje večere nepoznatog autora.

Ručali smo i napustili Pašman.

Sljedeći cilj, bio je Stari grad Vrana, nama najpoznatije kao mjesto u kojem su živjeli vitezovi templari za razdoblja takozvanih Križarskih ratova. Red templara osnovan je snagom francuskih vitezova, početkom 12. stoljeća, zadáća im je bila zaštita hodočasnika koji su putovali prema svetim mjestima Bliskog Istoka. Stari grad Vrana nalazi se u blizini Vranskog jezera, tek nekoliko metara od Maškovića hana. Srednjovjekovna utvrda imala je sakralnu, vojnu i civilnu namjenu. Vrana je bila prvo stalno diplomatsko sjedište papinskih legata (osobe koja zastupa kao izaslanik ili veleposlanik Vatikana papu te djeluje u njegovo ime. Imenuje ih sam papa na cijelom slavenskom području). Grad Vrana važan je za hrvatsku povijet srednjeg vijeka, kao sjedište velike crkvene i svjetovne moći od 11. do 14. stoljeća. To je mjesto u kojem se čuvala hrvatska kraljevska kruna.

U početku su gradom upravljali benediktinci koje je poharala kuga, zatim dolaze templari, te vitezovi ivanovci, koji grade gotičku crkvu sv. Katarine, zatim Mlečani pale Vranu i na kraju pada u ruke Osmanlija. Nakon rušenja tijekom Kandijskog rata u 17. stoljeću nije do danas vraćen u funkciju. Kandijski ili Kretski rat, naziv je za ratni sukob vođen 1645-1669 između Mletačke Republike i Osmanskog Carstva. Nažalost, sačuvano je tek 20% prvotnog izgleda utvrde.

Padom Bosne 1463. Osmanlije harače u Ravne kotare, utvrdu još više učvršćuju. Utvrda je bila povezana pokretnim mostom, a oko same utvrde bio je opkop širine tridesetak metara, kojim je proticala voda. Po povijesnim istraživanjima, predpostavlja se da je u utvrdi živjelo više od 560 stanovnika.

Rušenjem u Kandijskom ratu, devastacija tvrđave nastavila se do današnjih dana, nesavjesnim pojedincima je izvor gradevinskog materijala. Očuvani su donekle dijelovi gotičke crtve sv. Katarine i glavne obrambene kule. Godine 2003. određena je privremena konzervacija, a branitelji povremeno vrše akcije čišćenja. Od 2008. godine održavaju se Dani vranskih vitezova. Nakon obnove Maškovića hana sufinancirane sredstvima EU, načelnik općine Pakoštane, najavio je 2014. godine u kolovozu, skor početak obnove i Starog grada Vrana.

Krenuli smo u Maškovića han, svega pedestak koraka nizbrdo. Izgradnja Mašković hana započeta je 1644. po naređenju i sa sredstvima Jusufa Maškovića, porijeklom iz Vrane, koji je bio vrhovni admiral turske flote. Han je trebao biti ljetnikovac za vlasnika kada se vrati iz Carigrada u svoj rodni grad. Bila je to moderna i raskošna gradevina, koja je imala svu potrebnu udobnost uključujući i tursko kupatilo – hamam.

Mašković osvaja u svom ratnom poходу Kretu i zbog plemenitog ponašanja prema zarobljenicima mletačkim vojnicima, sultan ga poziva na dvor i tu biva smaknut, Tragična smrt ostavlja traga i na hanu koji nije dovršen u planiranom, nego u mnogo skromnijem obliku. Godine 1699. han je dodijeljen u vlasništvo obitelji Borelli. Objekat je očuvan od velikog uništenja, jer u njemu i danas borave potomci te obitelji. Oštećenje je nastalo 1945. kada su partizani zauzeli han paležom. Sačuvano je 50% izvornog izgleda, to su konaci, glavne zgrade, paviljoni....

Danas je to preuređen mali baštinski hotel u kojemu posjetitelji mogu upozna-

ti dio burne povijesti Ravnih kotara. Površine 2000 četvornih metara, najveći je spomenik turskog graditeljstva u Hrvatskoj i najpoznatija građevina islamske arhitekture na tlu nekadašnjeg carstva.

Ušli smo kroz kapiju u prekrasno dvorište hotela, tu su i muzej i pozornica i agencija.....svi sadržaji jedne turističke destinacije.

Ušla sam u muzej prepun uobičajenih predmeta, koje sam vidjela i u drugim muzejima koje sam posjetila: staklo, gлина, bakreni i keramički predmeti, kamen, nošnje, viteški oklop, naoružanje.....Pozorno sam gledala te sičušne predmete na prvoj katu muzeja. Iznenadile su me ručno rađene male amfore koje su služile kao težinske mjera..dkg....kg....eto: to nisam do sada vidjela ni u jednom muzeju.

Tako je završilo naše putovanje kroz hrvatsku povijest. Imam osjećaj kako je svaki kamen u našoj domovini, neki kamen koji ima svoju priču iz ne tako daleke povijesti. Valjda što sam starija, ni vrijeme Mlečana i Turaka mi ne izgleda tako daleko. To je ono što Bog kaže: Tisuću godina kao jedan dan, jedan dan kao tisuću godina.

Sretno smo se vratili svojim kućama. Još i danas mi odzvanja u ušima hvalospjev zahvalnosti dragome Bogu koji je tekao iz srca našeg upravitelja don Ante. Zahvalnost dragome Bogu. Nikada dosta zahvalnosti dobrome Bogu. Gospod, koji sve stvori, pa i nas. Bog kojega ljubim i bezuvjetno mu vjerujem, jedini koji me nikada nije povrijedio i koji tako malo traži, da ga ljubimo svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim, a bližnjega kao samoga sebe.

Lidija Toopić

VOLJENOM ŽUPNIKU DON PAVLU!

“D uše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva!” - kaže starozavjetna Knjiga mudrosti. Danas se opraštamo od čovjeka na čiji život s pravom možemo primijeniti ove riječi. Iako se don Pavao u svojoj skromnosti ne bi složio s nazivom pravednika iz citata, promatrajući njegov život i preminuće, ne možemo ga ne prepoznati u navedenoj misli iz Svetog Pisma. Ispraćamo čovjeka koji je do vrha Kalvarije iznio svoj križ, ustrajno ga noseći zajedno s Gospodinom Isusom Kristom, kojemu je posvetio sav svoj život. Upravo jer ga je nosio s Kristom - mogao je biti ustrajan na tom križnom putu usprkos težini križa, posebno zadnjih mjeseci. Zaista, u blaženom usnuću više ga se

ne dotiče muka nikakva, muka kakvih je u njegovom životu bilo napretek.

U srcima, mislima i sjećanjima nas, koji smo s njime surađivali, živjeli i dijelili dobro i zlo, don Pavao ostaje primjer uzornog pastira, svećenika, oca, brata i prijatelja. Biti svećenik-župnik bio je neodvojivi dio njegovog identiteta, njegova osobna karta. Zato smo i htjeli, u dogovoru s o. nadbiskupom, ostaviti mu župničku službu i u vrijeme bolesti, sve do zadnjeg daha. Bila mi je čast upravljati njegovom župom u njegovo ime.

Njegovo Bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje na poseban način smo iskusili mi svećenici i vjernici župe na Blatinama u Splitu. Izgradnja žive Crkve, kao i one župne, posebno mu je bila na srcu. Otišao je s ovoga svijeta s bolji u duši što ta potreba za našom župnom crkvom još nije u ostvarenju. Vjerujem da će upravo don Pavao sada pred Božnjim licem moliti da Crkva dobije pastire po srcu Isusovu koji će zaista poraditi na toj nužnoj potrebi naše župe i da se ne prepoznajemo u onom Jeremijinom proroštvu "Siročad smo, oca nemamo, majke su nam kao udovice!" Izgradnja naše

župne crkve zavjet je koji smo, među ostalim, dužni don Pavlu. Sada ćemo još ustrajnije moliti na tu nakanu, jer su molitva i Gospa Fatimska naša jedina nada, kako reče sveti prorok Joel "Da ne zamuknu usta štovatelja tvojih, Gospode!"

Dragi naš don Pavle, dragi moj prika, hvala za svu ljubav i žrtvu koju ste pružali tako otvorena srca. Upravo je to Vaš vječni trag u vremenu i vječnosti, koji će zauvijek ostati upisan u naše živote, spomenik trajniji od onog kamenog. Sve ste nas, na neki način, obilježili. Dok Vaše izmučeno tijelo predajemo zemlji da počiva uz Vašu majku - babu Maru i oca - patnika bleiburške tragedije hrvatskog naroda - neka Vam duša bude primljena u krilo Abrahamovo i zagrljaj Nebeskog Oca, kojemu ste ustrajno služili. Počivajte u miru Božjemu!

don Ante Žderić, župni upravitelj
Dobrinče - sv. Stjepan,
21. rujna 2018.

PRVOPRIČESNICI 2019.

PRVOPRIČESNICI 2019.

KRIZMANICI 2019.

KRIZMANICI 2019.

Josipu iz Arimateje govore prijatelji:
- Čovječe, ti nisi normalan! Svoju novu, nekorištenu grobnicu ustupio si nekom razbojniku! I to tako lipu grobnicu!!
Odgovara im Josip:
- Dajte, ljudi, smirite se. To je samo za vikend.

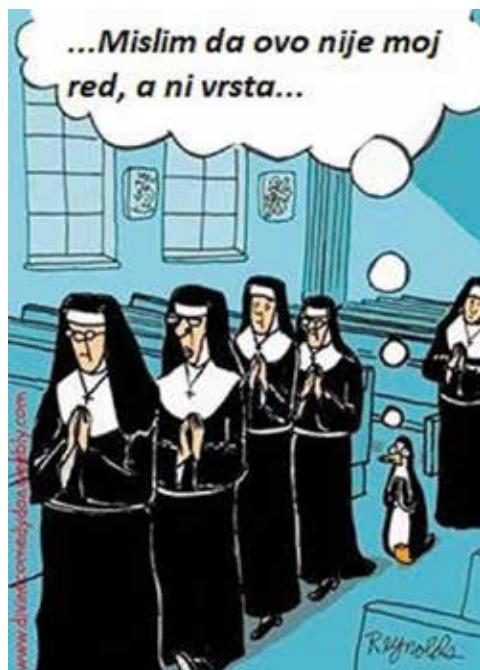

BLAGOSLOV

Svećenik je nakon blagoslova automobila napomenuo vozaču:
- Ovaj blagoslov vrijedi do brzine od 120 km na sat. Za više od toga trebat će vam sveto ulje, tj. bolesničko pomazanje...

TROŠKOVI UZNESENJA

Na dnu velike slike darovane jednoj crkvi pisalo je: *Gospino Uznesenje* - platilo trećoredsko bratstvo.

MALENA S NEBA

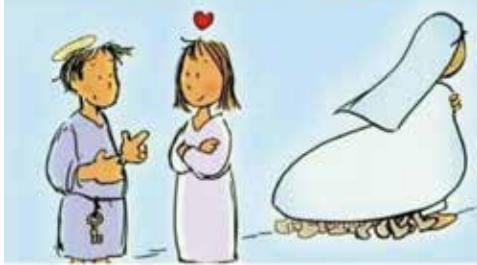
* Mama, je li moja mala, plačljiva i nervozna sekica stvarno pala s neba u našu kuću?
- Naravno, sine. Anđeli su željeli imati malo mira, pa su je poslali na zemlju.
* Uh! Što smo im mi skrivili da su izabrali baš nas.

OŽENIO SE

* Što se događa, prijatelju? Zar moraš sam pratiti pod u uredu? Nisi valjda otpustio čistačicu?
- Nisam je otpustio, nego sam je oženio...

GOSPODIN JE PLATIO

Svećenik je ušao u tramvaj, a zaboravio je kupiti kartu. I, kao što to obično u takvim situacijama biva, ubrzo se pojavi kontrola. Na traženje karte svećenik kontroloru pokaza sličicu Krista na križu i reče:
* "On je za sve nas platio!"

OBRAĆENJE?

Umirući Židov obratio se i zaželio je da ga krsti katolički svećenik. Prije samog krštenja svećenik ga poče poučavati kako se moli "Oče naš...". Kada je u tumačenju "Molitve Gospodnje" stigao do riječi "kako i mi otpuštamо dužnicima našim", umirući će svećeniku:
* "To više nije stvar vjere! To je mijehanje u moj posao. Ja taj dio neću moliti!"

NA GROBLJU

* Ti nikako nisi smio umrijeti, ne, ti nikako - glasno nariće odrasli muškarac nad grobom. Znatiželjni prolaznik pun sućuti pristupi mu i upita ga:

- Je li Vam otac tu pokopan, ili možda brat?
 - Pošto nije dobio odgovor prolaznik nastavi: - A da ne plačete za sinom, gospodine?
- * Ne, ja plačem nad sobom, a ovdje počiva prvi muž moje žene!

NA GROBLJU

* Ti nikako nisi smio umrijeti, ne, ti nikako - glasno nariće odrasli muškarac nad grobom. Znatiželjni prolaznik pun sućuti pristupi mu i upita ga:

- Je li Vam otac tu pokopan, ili možda brat?
 - Pošto nije dobio odgovor prolaznik nastavi: - A da ne plačete za sinom, gospodine?
- * Ne, ja plačem nad sobom, a ovdje počiva prvi muž moje žene!

Grmljavina

Profesor fizike pita Pericu:

- * Zašto kada grmi najprije vidiš bljesak, a tek onda čuješ grom?
- Zato što su mi oči ispred ušiju!

Pri dvoboju Davida i Golijata strah govori Davidu : Vidi koliki je. Gotov si! David odgovara: Baš super što je tolik. Ne mogu ga promašiti!

NOSIMO DO KRAJA RADOSNO SVOJ KRIŽ

„Hoće li tko za mnom, neka uzme svoj križ i neka me slijedi.“

Isusova je poruka jasna: križ treba uzeti, prihvati ga, nositi.

Prispodobimo malo križ, njegov izgled.

On ima dvije grede. Jedna okomita koja stoji ravno prema Nebu.

I druga vodoravna koja predstavlja zemlju, naš život, kušnje, teškoće, bol.

I nju drži greda-okomica i usmjerava k Nebu.

Križa nitko nije pošteđen. Čim se rodiš, nosiš određeni križ. I tako je cijeli život.

Svi su ga iskusili. I svatko misli da je njegov najteži.

I svi bismo ga izbjegli, ako je to moguće.

Čak je i Krist – kao čovjek - molio da ga mimoide!

Ljudski je željeti izbjegći teret križa.

Po čemu se onda razlikujemo?

Jedni padaju pod njegovom težinom, drugi ga nose, reklo bi se s lakoćom.

Očito je da je to stvar duha vjere.

Neki od nas nismo ga u stanju prihvati i strah od križa nas slama.

Drugi ga, svjesni da ga ne mogu izbjegći, nose strpljivo, polako,
s vjerom da križ ima svoj smisao.

Kako ćeš provjeriti svoju snagu ako na pleća ne staviš teret?

Sigurno je: kad križ prihvatiš s vjerom, kad dio tereta povjerimo Kristu, križ postaje lakši. Kad posustanemo, prisjetimo se dviju greda križa, okomite i vodoravne. I ponesimo i nosimo do kraja radosno svoj križ.

Koji su to učinili, kažu da je sladak.

Pokušaj i ti!

Don Pavao Piplica